

“Jeg tænkte bare fedt! Penge!”

-Et kvalitativt studie om rekruttering af muldyr til hvidvask

Gruppe 10; Josefine Torntoft Gamsgaard (20210775)

Vejleder; Sune Qvotrup Jensen

Antal ord; 20389

Abstract

Money muling refers to the criminal act of when a person receives dirty money from a criminal, and then transfers the dirty money to another person in cash or another kind of transaction, so that the money appears lawful. A money mule is highly important for financial criminals, because money mules make it possible for criminals to stay anonymous, and blurs the money track, which makes it harder for law enforcement to catch the criminal. Money muling is a crime in Denmark, and it is seen as a threat by law enforcements, both in Denmark and internationally. The purpose of this master thesis is to examine how recruiters recruit money mules, and to identify which subjective and social factors that have an impact when an individual gets involved with money muling. The research in this thesis is based upon a qualitative study, with data collected from six semi-structured interviews, with individuals who have been convicted of money muling, and experts that work against money muling in the banking sector, and in the Danish police's special units. This thesis also includes elements on money muling from lurking on social media. The primary findings in this thesis are that recruiters can meet potential money mules in the physical world, where they can recruit from already existing relationships or strangers they meet, but also that recruiters recruit money mules on social media such as Facebook, TikTok and snapchat. It is found that when a recruiter attempts to recruit money mules, they lure the potential money mule with the opportunity of earning money easily. The thesis also finds that when an individual gets involved with money muling, there can be several factors interfering. One of the factors is how the money mule's primary social environment is biased on money muling, whereas in the primary group there can be identified positive attitudes of getting involved with money muling. The economic factor is also important as money muling is seen as an easy way of making money. The thesis also identifies that the money mules' have expectations about absence of deterrence, in which they didn't find a high discovery risk, or that the punishment both social and economic to be severe enough that it could prevent them from going into money muling. This thesis also shows that some money mules intentionally stay uninformed about participating in money laundering, even though they, by court, were deemed to have knowledge. In the end of this master-thesis, there will be presented crime prevention strategies based on the findings in the previous analysis. The thesis overall contributes to the already existing international research in understanding some part of money muling in the complex network of financial criminality.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
1.1. Projektets opbygning	4
1.2. Problemfelt	5
1.2.1. Økonomisk kriminalitet i en digital tidsalder	5
1.2.2. Hvidvask og hvidvaskloven	6
1.2.3. Lovgrundlag	8
1.2.4. Muldyr	10
1.3. Afgrænsning	11
1.4. Problemformulering	12
1.5. Kriminologisk relevans - indsatsen mod muldyr	12
1.5.1. Bankernes rolle	13
1.5.2. Hvidvasksekretariatet	13
1.5.3. Dansk politi	13
1.5.4. Europol	14
1.5.5. Det kriminalpræventive råd	14
2. Metode og empiri	15
2.1. Litteratursøgning	15
2.2. Forskningsdesign	17
2.3. Semistrukturerede kvalitative interviews	18
2.3.1. Informanter	18
2.3.2. Anonymitet	19
2.3.3. GDPR	20
2.3.4. Interviewguide	20
2.3.5. Afholdelse af interview	21
2.3.6. Ethiske refleksioner	21
2.3.7. Databehandling og analysestrategi	23
2.4, Lurking på de sociale medier	24
2.5. Forskningskriterier	25
3. Teori	27
3.1. Rutineaktivitetsteori	27
3.2. Social læringsteori	28
3.3. Neutraliseringsteknikker Sykes og Matza	30
4. Analyse	32
4.1. Rekruttering af vidende muldyr	32

4.1.1. Recruiter	33
4.1.2. Potentielt muldyr	33
4.1.3. Møde mellem recruiter og potentielt muldyr	34
4.1.4. Opsamling del 1	38
4.2. Hvilke faktorer er på spil, når muldyr bliver rekrutteret?	39
4.2.1. Social påvirkning	39
4.2.2. Økonomisk gevinst.....	42
4.2.3. Fravær af afskrækkelse.....	44
4.2.4. Uvidenhed	46
4.2.5. Opsamling del 2	48
4.3. Analytiske fund i et kriminalpræventivt perspektiv	49
5. Diskussion af analysens fund og international forskning	53
6. Konklusion	55
7. Perspektivering - <i>Muldyrsaktivitet, det nye sort?</i>	56
8. Litteraturliste.....	59

1. Indledning

I det moderne samfund, hvor teknologi udvikler sig hastigt, har også området for økonomiske transaktioner gennemgået en betydelig forandring. Den digitale udvikling har medført utallige fordele, men har også givet anledning til at nye former for økonomisk kriminalitet kan opstå. Penge er primært i det digitale kredsløb, og for at ulovligt erhvervede penge kan bruges i det legale system, skal de hvidvaskes, så de syner lovlige. En populær måde blandt kriminelle at hvidvaske de ulovlige penge på er ved at benytte sig af såkaldte muldyr, som sætter deres konto til rådighed for at hvidvaske penge. Muldyr benyttes både internationalt og nationalt og så sent som i januar 2023 gennemførte dansk politi, National Enhed for Særlig Kriminalitet, en større landsdækkende politiaktion målrettet muldyr og hvidvask. Den koordinerede politiaktion var rettet mod flere end 200 danskere, som var mistænkt for at agere muldyr og dermed have bidraget til at hvidvaske penge for kriminelle bagmænd. Politiet har indtil nu anholdt over 135 personer i forbindelse med sagen, som fortsat verserer (National Enhed for Særlig Kriminalitet, 2023). Pengene, som de implicerede er mistænkte for at være involverede i at hvidvaske, stammer fra bedrageri, hvor bagmændene har franarret, særligt ældre mennesker, deres personoplysninger eller kontooplysninger, ved at udgive sig fra at være fra politiet, banken eller Nets (National enhed for Særlig Kriminalitet, 2023). Muldyr er enormt vigtige for kriminelle bagmænd for at de kan få deres økonomiske udbytte ud i det ordinære finansielle system, og derfor er der interesse fra kriminelle i at rekruttere muldyr. Dette speciale har til formål at undersøge muldyr der bruges til hvidvask, heriblandt hvilke operative metoder kriminelle benytter sig af når de skal rekruttere et muldyr, samt hvilke sociale, psykologiske og økonomiske faktorer der bidrager til et muldyrs involvering. Ved at belyse kompleksiteten omkring muldyrsaktivitet, sigter dette speciale mod at bidrage til forståelsen af økonomisk kriminalitet med brug af muldyr.

1.1. Projektets opbygning

Dette afsnit vil beskrive, hvordan specialet er opbygget. Feltet omkring muldyr, hvidvask og økonomisk kriminalitet er komplekst, med flere involverede kriminelle parter og organiserede netværksniveauer. Derfor kommer der først et redegørende problemfelt, som belyser de forskellige niveauer og parter, inden for hvidvask, økonomisk kriminalitet og involvering af muldyr. Herefter følger en afgrænsning som målretter specialets fokus, hvorfra problemformuleringen udspringer, samt en redegørelse for undersøgelsesfeltets kriminologiske relevans. Dernæst er der udarbejdet et metodisk afsnit som redegør for den empiriske dataindsamling

og de metodiske rammer for specialet. Efterfølgende redegøres for de kriminologiske teorier, som senere vil blive inddraget i analysen. Dertil følger det analytiske afsnit som er opdelt i 3 delanalyser, en diskussion og en samlet konklusion på specialet. Afslutningsvis præsenteres en perspektivering til en anden og mere velkendt kriminalitetsform, hvor der kan trækkes paralleller til muldyrsaktivitet.

1.2. Problemfelt

Med udgangspunkt i en litteratursøgning, hvor søgestrategien vil blive yderligere beskrevet under metodeafsnittet, er der udarbejdet et problemfelt. Problemfeltet, udgør et udsnit af den litterære og empiriske kontekst for projektet (Kaare, 2015 s. 28). Problemfeltet indeholder punkterne; økonomisk kriminalitet, lovgrundlag, hvidvask og muldyrets rolle. Disse områder er nødvendige at belyse, for at få et indblik i muldyrsgerningen og det komplekse netværk der omkranser muldyret.

1.2.1. Økonomisk kriminalitet i en digital tidsalder

Der findes mange forskellige former for kriminalitet heriblandt vold, hærværk, narkokriminalitet og økonomisk kriminalitet. Det meste kriminalitet bliver dog begået med henblik på at få en økonomisk gevinst (Bislev & Hansen, 2013, s. 55). Økonomisk kriminalitet indebærer forbrydelser, hvor enkeltpersoner, eller virksomheder ved hjælp af fortielse, bedrag eller misbrug af tillid, forsøger at opnå økonomisk vinding eller en forretningsmæssig fordel (Bislev & Hansen, 2013, s. 55). I Danmark kan denne form for økonomisk kriminalitet dække over flere lovovertrædelser, heriblandt bedrageri, svindel med kontokort, manipulation af kurser, insiderhandel, korrupion, svindel med konkursbegæring, unddragelse af moms, sort arbejde eller socialt bedrageri (Bislev & Hansen, 2013, s. 55). Når en bagmand lykkes med at få et økonomisk udbytte efter en kriminel handling, skal disse penge som er erhvervet på ulovlig vis vaskes hvide, så pengene kan bruges i den legale økonomi med mindst mulig risiko for opdagelse (Hvidvasksekretariatet, 2023, s. 11). Dette kan gøres ved hjælp af muldyr. I langt de fleste sager hvor muldyr er involveret, kan transaktionerne linkes til en form for cybercrime (Bekkers & Leukfeldt, 2022, s. 2). Danmark er et af verdens mest digitaliserede samfund, og er det land i EU, hvor flest borgere handler online (Hvidvasksekretariatet, 2023, s. 39). Denne digitalisering bærer flere fordele, men den seneste nationale risikovurdering af hvidvask, udarbejdet af Hvidvasksekretariatet, peger på at digitaliseringen også medfører et

forøget potentiale for hvidvask. Potentialet for hvidvask øges idet en stor del af de transaktioner danskerne laver, er gennem det digitale finansielle system, dermed kontantløs, og derfor er pengene allerede i det digitale finansielle system, og kan overføres gennem forskellige betalingstjenester, hvilket gør det mere simpelt at begå online svindel (Hvidvasksekretariatet, 2023, s. 11). Der findes flere forskellige former for online svindel, heriblandt online salg af ikke-eksisterende produkter, misbrug af betalingskort eller identiteter samt phishing, som er en form for svindel hvor, eksempelvis en falsk mail bruges til at franarre personlige data (Loggen og Leukfeldt, 2022, s. 206). Det er ofte det økonomiske udbytte fra disse former for svindel, hvor muldyrene bliver benyttet til at få pengene til at se synlige ud.

1.2.2. Hvidvask og hvidvaskloven

Dette afsnit vil redegøre for hvidvaskloven og processen i at hvidvaske ulovligt erhvervede penge, med brug af muldyr. Den danske lov, loven om hvidvask, blev iværksat i 1993 (anklagemyndigheden, 2023). Lovens formål er at sikre Danmarks bidrag til den internationale kamp mod hvidvask af penge og terrorfinansiering (Anklagemyndigheden, 2023).

Hvidvaskloven er bygget på direktiver fra EU omkring forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering. Derfor er reglerne for bankerne ens for stort set alle EU-Lande, dog med tilpasninger ud fra de enkelte landes nationale forhold (Finanstilsynet, 2023). I Hvidvaskloven er der beskrevet nogle undersøgelses- og underretningspligter, som skal overholdes. Et eksempel på dette er opmærksomhedspligt, som indeholder at virksomheder og personer, der er omfattet af loven såsom banker, skal være opmærksomme på kundeaktiviteter, som kan have tilknytning til hvidvask eller terrorfinansiering (Finanstilsynet, 2023). Disse pligter udgør et led i den private sektors forebyggende indsats mod hvidvask, som vil blive beskrevet senere. Såfremt pligterne ikke efterleves, kan de omfattede virksomhederne straffes med bøde eller fængsel (Anklagemyndigheden, 2023).

Hvidvask er et kriminalpræventivt fokuspunkt, idet hvidvask er skadeligt for det danske samfund, da konkurrencen i de påvirkede brancher skævvrides, og fordi de kriminelle aktører ikke betaler skatter og afgifter, og dermed reducerer statens indtægter. Derudover forøger muligheden for hvidvask de kriminelle aktørers incitament, til at begå yderligere kriminalitet, idet de ved hjælp af hvidvask kan anvende det økonomiske udbytte af deres kriminelle gerning i det legale system (Hvidvasksekretariatet, 2023, s. 14). Hvidvask som kriminalitetsform kan tilskrives at høre under kategorien af white collar crime. White collar crime defineres af Edelhertz (1970) som én eller flere ulovlige handlinger begået uden brug af fysiske midler og

ved fortielse eller svig, for at skaffe penge eller ejendom, for at undgå betaling eller tab af penge eller ejendom eller for at opnå forretningsmæssige eller personlige fordele (egen oversættelse, Braithwaite, 1985, s. 18). Disse overtrædelser kan inkludere sikkerheds bedrageri, falske mails, falske dokumenter, ulovlige lån, underslæb, skattesvig og hvidvask (Simpson & Weisburd, 2009, s. 37). Kriminelle bagmænd benytter flere forskellige måder hvorpå de kan hvidvaske deres ulovligt erhvervede penge på. Den typiske form for hvidvask kan opdeles i tre faser, anbringelse, sløring og anvendelse,

1. anbringelse

I den første fase skal udbyttet fra den ulovlige gerning placeres ind i det lovlige finansielle system (Schneider & Windischbauer, 2008, s. 395). Dette kan for eksempel ske ved hjælp af indbetaling af kontanter i en bank, udførsel af kontanter til udlandet eller ved at bruge kontanter til køb af højværdivarer (Anklagemyndigheden, 2023).

2. sløring

Den anden fase er sløringsfasen hvor det ulovlige økonomiske udbytte skal adskilles fra kilden, dette kan for eksempel ske gennem finansielle transaktioner, såsom elektroniske overførsler til udlandet, indsættelse af kontanter i en bank i udlandet eller videresalg af købte varer (Anklagemyndigheden, 2023).

3. anvendelse

Den sidste fase betegner, at det ulovlige økonomiske udbytte, fra den ulovlige gerning, tilbageføres til gerningspersonen. Denne tilbageførsel kan være i form af for eksempel fiktive lån, et kompliceret net af overførsler internationalt der gør det svært at opspore midlernes oprindelige kilde eller indtægt fra fast ejendom eller virksomhed der fremstår lovlig (Anklagemyndigheden, 2023).

Der er forskellige metoder til at hvidvaske penge, og i dette speciale fokuseres der på brug af muldyr, som er kriminaliseret i straffeloven. Muldyrets bistand forekommer ofte i 2. fase som er sløringsfasen, men kan også bruges i første led, hvorfra ofrets penge overføres direkte til muldyrets konti.

1.2.3. Lovgrundlag

Dette afsnit vil præsentere det strafferetlige lovgrundlag, hvoraf man kan risikere straf ved at agere muldyr til hvidvask. I Danmark er det ulovligt at agere muldyr ved uberettiget at modtage eller skaffe sig selv eller andre del i et økonomisk udbytte eller midler der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse. I dansk lovgivning er muldyrsaktivitet fastlagt i straffelovens §290 og §290a (2022). Straffebestemmelserne adskiller sig fra hverandre alt efter, om muldyrets håndtering af et udbytte fra en lovovertrædelse omhandler penge eller fysiske genstande (Justitsministeriet, 2018).

1.2.3.1. Straffelovens §290

Straffelovens § 290 (2022) kaldes også hæleribestemmelsen, og henviser til den situation hvor en person sikrer en anden person et udbytte fra en strafbar lovovertrædelse (Baumbach & Elholm, 2021, s. 94).

“§ 290. For hæleri straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, som uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, og den, der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse, medmindre forholdet er omfattet af § 290 a....” (straffeloven, 2022).

Ifølge straffelovens §290 kan der ikke straffes for medvirken til en førforbrydelse, altså erhvervelsen af den ulovlige genstand (2022). Derfor skal §290 ses i sammenhæng med reglerne om medvirken som er placeret i straffelovens § 23 (2022), *“Den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen (...)”* (Baumbach & Elholm, 2021, s. 94). Når et muldyr dømmes efter § 290, skal muldyrets bistand om eksempelvis opbevaring eller videresalg af en stjålet genstand, ligge efter bagmanden har begået lovovertrædelse, som tilegner ham den ulovlige genstand (Baumbach & Elholm, 2021, s. 94). For at kunne idømmes straf efter straffelovens §290 skal det endvidere afklares om de objektive gerningsbestemmelser i §290 er opfyldt, hvilket vil sige om der er tale om udbytte fra kriminalitet, og om muldyret uberettiget har modtaget eller skaffet sig, eller andre del i udbyttet (Baumbach & Elholm, 2021, s. 95).

Subjektivt kræves der fortsat jf. straffelovens §19, til straffebestemmelsen §290, hvilket vil sige at muldyret skal have forsæt med hensyn til at genstanden muldyret yder bistand omkring, stammer fra en lovovertrædelse (2022). Der behøver dog ikke være et nærmere kendskab til arten af det strafbare forhold som genstanden er erhvervet fra (Baumbach & Elholm, 2021 s. 95).

1.2.3.2. Straffelovens §290a

I juli 2018 blev §290a indsat i dansk straffelov som supplement til §290. Formålet med indsættelsen af §290a var at styrke den strafferetlige indsats mod hvidvask (Justitsministeriet, 2018). §290a kriminaliserede ikke nye forhold gældende for muldyr, idet der var tale om en række forhold, som allerede er omfattet af §290, hæleribestemmelsen, men som nu i stedet er omfattet af den selvstændige hvidvaskbestemmelse i §290a.

“§ 290 a. For hvidvask straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, der konverterer eller overfører penge, som direkte eller indirekte er udbytte af en strafbar lovovertrædelse, for at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse” (2022)

§290a er en særlig bestemmelse om hvidvask af penge. §290a anvendes, som *lex specialis*, i de tilfælde hvorpå det direkte udbytte af en lovovertrædelse er penge, og hvor muldyret, ved hjælp af hvidvask, forsøger at sløre, at pengene stammer fra lovovertrædelsen. §290a kan også anvendes hvis udbyttet fra lovovertrædelsen er andet end penge, men som efterfølgende er blevet omsat til penge som så hvidvaskes (Baumbach & Elholm, 2021, s. 95). Bestemmelsen omfatter hvidvask af penge, som er udbytte af en strafbar lovovertrædelse. For dom efter §290a påkræves det ikke at nogen bagmand er dømt for førforbrydelsen, altså forbrydelsen hvorpå pengene som hvidvaskes, blev anskaffet. Ligesom det ikke påkræves at det påvises hvor pengene stammer fra (Justitsministeriet, 2018).

Modsat §290, omfatter §290a både handlinger foretaget af personer, der ikke har medvirket til førforbrydelsen, altså tilegnelsen af ulovlige penge, såvel som handlinger foretaget af personer, der har medvirket til førforbrydelsen (Justitsministeriet, 2018).

Ligesom §290 omfatter §290a, at der skal være fortsat jf. straffelovens § 19 (Justitsministeriet, 2018). Fortsæt kan bevises på grundlag af objektive kendsgerninger, for eksempel at et muldyr har stillet sin konto til rådighed for at en bagmand kan hvidvaske penge.

1.2.4. Muldyr

Som følge af de ovenstående afsnit om økonomisk kriminalitet, det strafferetlige lovgrundlag og hvidvask, vil jeg i indeværende afsnit redegøre for muldyrets rolle i henhold til netværket omkring økonomisk kriminalitet og hvidvask.

Landsdækkende Center For It-relateret Økonomisk Kriminalitet (LCIK) udarbejdede i 2019 en profilering af unge muldyr. Muldyr defineres i profileringen som værende en person, der fungerer som et mellemlid mellem en kriminell bagmand og en forurettet, der lider et økonomisk tab. Den kriminelle bagmand kan på uærlig vis have fået forurettede til at overføre et beløb, men i stedet for at beløbet overføres direkte til den kriminelle bagmand, sendes beløbet til et muldyr. Dermed sløres det direkte spor mellem den kriminelle bagmand og den forurettede. Muldyrene er ikke de reelle bagmænd, men er de medskyldige, som hjælper med at facilitere sløringen. Muldyret kan enten være bevidst eller ubevidst om at medvirke til at hvidvaske penge (LCIK, 2019, s. 7). Hvis muldyret er ubevidst om handlingen, kan det blandt andet skyldes at muldyret tilfældigvis bliver opsøgt på gaden af en fremmed person, som spørger om hjælp til at hæve kontanter fra en hæveautomat. Den fremmede laver hurtigt en overførsel via mobilepay, hvorefter muldyret hæver pengene (LCIK, 2019, s. 32). Kontakten er herefter hurtigt overstået, og muldyret fatter ikke nødvendigvis mistanke om at have medvirket til hvidvask. Hvis muldyret derimod er bevidst, vil der være et forudgående arrangement, og muldyret vil typisk få lovning om en gevinst for at hjælpe med at hvidvaske, og det er denne vidende gruppe, dette speciale vil fokusere på. Nogle kriminelle netværk kan bruge flere muldyr ad gangen til at hvidvaske penge fra én forseelse, for eksempel hvis det drejer sig om et højt beløb, og bankerne har et maksimum på kontanthævninger. Derfor bruges muldyr af kriminelle til at skjule sporet mellem offer og bagmanden, hvilket gør det svært for politiet at finde bagmanden (Bekkers & Leukfeldt, 2022, s. 2). De seneste år er der sket en stigning i fældende afgørelser, hvor hvidvask er hovedforholdet, og hvor størstedelen af sagerne indebærer muldyr (Hvidvasksekretariatet, 2023, s. 28). Økonomisk motiverede IT-kriminelle arbejder sjældent alene og i langt de fleste tilfælde er der flere roller, individer og opgaver, når der skal organiseres et angreb. De økonomisk motiverede IT-kriminelles netværk kan bestå af 3 lag; kernebagmanden, facilitatorer som for eksempel kan forfalske dokumenter eller laver phishing-hjemmesider, og så muldyrene. Sammen udgør disse roller et kriminelt netværk (Bekkers & Leukfeldt, 2022, s. 3). Det er vigtigt for kernebagmanden at pengene fra muldyret udtrækkes hurtigst muligt for at reducere risikoen for at blive opdaget (Bekkers & Leukfeldt,

2022, s. 3). Muldyrene er altså enormt vigtige for den kriminelle kernebagmand for at kunne begå succesfuldt økonomisk svindel (Bekkers & Leukfeldt, 2022, s. 4).

På trods af at specialet fokuserer på de vidende muldyr, har disse sjældent megen indsigt i det resterende kriminelle netværk (Bekkers & Leukfeldt, 2022, s. 3). Muldyrene bærer en stor risiko for at blive opdaget, idet det er muldyrets konto som kan komme i søgelyset. Det kan være svært for politiet at finde frem til den kriminelle kernebagmand, idet muldyrene der anholdes sjældent, kender til den resterende kriminelle aktivitet og netværket omkring (Bekkers & Leukfeldt, 2022 s. 3). Der er derfor stor interesse fra kriminelle bagmænd i at rekruttere muldyr til hvidvask. Langt de fleste sager med muldyr er rekrutteringen sket fysisk i muldyrets nærmiljø såsom i boligområdet eller på uddannelsesinstitutioner. Recruiteren og muldyret har typisk et kendskab til hinanden, men behøver ikke have en forudgående relation (LCIK, 2019, s. 18). I Danmark har der endnu ikke været så mange sager hvor rekrutteringen har været online, men i Europols kampagnemateriale er der et stort fokus på online rekruttering, og der kan være mange muldyr involveret i en sag (LCIK, 2019, s. 18). Forskning har identificeret eksempler på at kriminelle netværk laver reklamerende opslag på de sociale medier, særligt instagram, for at rekruttere nye muldyr. De online netværk begynder at blive mere fremtrædende i kriminel aktivitet, og digitale medier bliver en ny måde hvorpå man kan rekruttere og kommunikere med nye kriminelle. De fleste muldyr rekrutteres fortsat gennem allerede eksisterende relationer, hvor der er et vist tillidsforhold, idet der er noget på spil. Disse relationer kan dog både være online og offline (Bekkers & Leukfeldt, 2022, s. 2).

Denne viden gør det interessant at undersøge hvordan nogle af de vidende danske muldyr er blevet rekrutteret samt hvilke subjektive mekanismer der er på spil når et individ bliver muldyr.

1.3. Afgrænsning

Som problemfeltet beskriver, findes der flere måder hvorpå et individ kan blive involveret i muldyrsaktivitet. Individet kan for eksempel være vidende eller uvidende eller de kan have omsat en stjålet genstand til penge, eller videreføre ulovlige penge som indsættes på deres konto. Dette speciale afgrænses til at fokusere på de vidende muldyr, der benyttes til hvidvask, og som vil kunne straffes efter straffelovens §290a, hvor der kræves forsæt, og hvor muldyrsgerningen består af at have sat sin konto til rådighed for hvidvask af penge.

1.4. Problemformulering

Problemformuleringen er udarbejdet ud fra et ønske om at undersøge muldyr der bruges til hvidvask, heriblandt hvordan rekrutterer får kontakt til potentielle muldyr, samt hvilke subjektive og internaliserede sociale faktorer der kan bidrage til et muldyrs involvering. Problemformuleringen er vokset løbende ud fra at jeg har fået mere viden omkring emnet, og er undervejs blevet omformuleret og præciseret med henblik på at skabe en præcis og entydig problemformulering (Kaare, 2015, s. 27). Med udgangspunkt i interessen i at undersøge feltet, og den viden der er kommet fra litteratursøgningen, blev der udformet en problemformulering som forlyder;

Hvilke operative metoder benytter kriminelle sig af, når de skal rekruttere et fristet muldyr, samt hvilke sociale, psykologiske og økonomiske faktorer bidrager til muldyrs involvering i hvidvask?

Foruden at undersøge ovenstående problemformulering vil der med udgangspunkt i de analytiske fund blive fremstillet konkrete forslag til kriminalpræventive tiltag.

1.5. Kriminologisk relevans - indsatsen mod muldyr

Undersøgelsesfeltet, vedrørende rekrutteringen af muldyr til hvidvask, er relevant i et kriminologisk perspektiv, idet involvering i muldyrsaktivitet er et lovbrud efter dansk straffelov. Rekruttering af muldyr er endvidere vurderet at være en trussel både nationalt og internationalt, idet muldyr udgør en vigtig del af et kriminelt økonomisk kredsløb. Dermed er det et kriminologisk relevant område at belyse særligt i forhold til hvordan rekrutteringen kan foregå, men også hvilke subjektive faktorer der har en påvirkning når et individ bliver involveret i muldyrsaktivitet, samt hvilke kriminalpræventive metoder der kan reducere forekomsten af muldyrgerninger.

Der er allerede af både nationale og internationale aktører fokus på at forhindre rekrutteringen af nye muldyr til hvidvask. Med udgangspunkt i dette vil jeg belyse de eksisterende aktører på området, som iværksætter tiltag og foranstaltninger for at formindske hvidvask med brug af muldyr. Følgende afsnit vil gennemgå nogle af disse fremtrædende aktører.

1.5.1. Bankernes rolle

En vigtig aktør i bekæmpelse af hvidvask og økonomisk kriminalitet er bankerne. Bankerne er underlagt hvidvaskloven, som kræver at bankerne kontrollerer kundernes identitet og overvåger de transaktioner, som kunderne laver (Finanstilsynet, 2023). Bankerne skal underrette hvidvasksekretariatet, når der er opstået en mistanke om, at der forekommer hvidvask eller terrorfinansiering, og denne mistanke ikke kan afkræftes. Dette vil sige at banken har mulighed for at undersøge det mistænkelige forhold nærmere, og såfremt mistanken ikke kan afkræftes fuldstændigt, skal der ske en underretning til Hvidvasksekretariatet (Anklagemyndigheden, 2023). I bankerne har de såkaldte Anti money laundering afdelinger, hvis primære fokus er at identificere mulige hvidvask sager, samt indberette disse til hvidvasksekretariatet. De vigtige forhold for bankerne at være opmærksomme på i forhold til underretningspligten, er at der skal underrettes ved mistanke om selvhvidvask, og når en mistænkelig transaktion afvises, samt at det ikke er nødvendigt at identificere førforbrydelsen. Dette betyder at såfremt en bank spotter mistænkelig aktivitet på en privat bankkonto med mange atypiske og pludselige beløb, er det ikke nødvendigt at afklare om pengene reelt er ulovlige, de skal blot have en mistanke der ikke umiddelbart kan afkræftes (Anklagemyndigheden 2023).

1.5.2. Hvidvasksekretariatet

Som beskrevet i tidligere afsnit underretter bankerne til hvidvasksekretariatet. Hvidvasksekretariatet er den danske finansielle efterretningsenhed (Anklagemyndigheden 2023). Hvidvasksekretariatet blev oprettet med formålet at modtage, analysere og videreformidle underretninger omhandlende mistanker om hvidvask efter hvidvaskloven, eller terrorfinansiering. Når Hvidvasksekretariatet modtager en underretning om mistænkelige forhold, analyseres denne underretning og der foretages de indledende efterforskningsskridt. Såfremt hvidvasksekretariatet vurderer at der skal ske yderligere efterforskning med henblik på eventuel tiltale, fremsendes underretningen typisk til den politikreds som skal forestå efterforskningen. Herefter afgør politikredsen, om der skal iværksættes videre efterforskning (Anklagemyndigheden, 2023).

1.5.3. Dansk politi

National enhed for særlig kriminalitet, blev oprettet i januar 2022. Formålet med National Enhed for Særlig Kriminalitet er at håndtere indsatsen mod komplekse og alvorlige sager omkring økonomisk kriminalitet, cyberkriminalitet, og organiseret kriminalitet (Politi, u.å.). De

komplekse områder hvor National Enhed for Særlig Kriminalitet, ofte vil være involveret i sagerne, kan for eksempel være indenfor organiseret hvidvask, organiseret skatteunddragelse, svindel, bandekriminalitet, organiseret narkotikakriminalitet samt våbensmugling (Politi, u.å.). National Enhed for Særlig Kriminalitet gennemførte i januar 2023 en koordineret aktion målrettet flere end 200 danskere som var mistænkt for at være involveret i hvidvask ved at agere muldyr. Formålet med indsatsen var at forsøge at sætte en prop i det organiserede kredsløb omkring økonomisk kriminalitet, ligesom aktionen tjente et afskrækkende formål, for at afholde andre for at virke som muldyr (Politi, 2023).

1.5.4. Europol

Udover at være et fokuspunkt hos Dansk politi, er forebyggelse af rekruttering af nye muldyr, også på dagsordenen hos Europol. I 2016 blev der udarbejdet en undersøgelse som fandt ud af at mere end 90% af hvidvask transaktioner, med brug af muldyr, kan linkes til cybercrime. Denne undersøgelse har været grobund for et samarbejde mellem retslige myndigheder fra flere forskellige lande, og dette samarbejde udmønter sig i en koordineret europæisk aktion imod muldyr (Europol, 2022). Europol foranstalter løbende en organiseret operation kaldet the European Money Mule Action (EMMA). EMMA bygger på effektivt samarbejde mellem politi, anklagere og banksektorer på både nationale og internationale niveauer (Europol, 2022). Disse EMMA aktioner har været succesfulde, og i den seneste aktion, EMMA8 som sluttede november 2022, deltog der 26 lande, som resulterede i at 8755 muldyr blev identificeret. EMMA er bygget på idéen om at deling mellem offentlig og privat information er nøglen til at bekæmpe kompleks moderne kriminalitet (Europol, 2022). Som yderligt tiltag har Europol udarbejdet plakater og pjecer på 36 forskellige sprog målrettet at sprede viden om hvordan man undgår at blive rekrutteret som muldyr (Europol, 2021).

1.5.5. Det kriminalpræventive råd

Det Kriminalpræventive Råd er også en væsentlig aktør i forhold til forebyggelse af rekruttering af muldyr. Det kriminalpræventive råd har udarbejdet undervisningsmateriale målrettet unge i grundskolens udskolingsklasser, ungdomsuddannelser og efterskoler for at oplyse omkring muldyr og hvidvask. Formålet med materialet er at få de unge til at genkende rekrutteringssituationer og at få de unge til at kende konsekvenserne af at agere muldyr (Det Kriminalpræventive Råd, 2022). Det Kriminalpræventive Råd har også udarbejdet materiale målrettet unges forældre for at opfordre til snak omkring muldyr og hvad man bør gøre hvis man bliver kontaktet af en recruiter (Det Kriminalpræventive Råd, 2023).

Der er altså flere aktører som arbejder mod at forebygge og bekæmpe rekrutteringen af muldyr til hvidvask. Flere af de nævnte aktører er blevet interviewet i forbindelse med indsamling af specialets empiri, og disse informanter vil blive yderligere præsenteret senere i det metodiske afsnit.

2. Metode og empiri

I indeværende afsnit præsenteres de metodiske valg, der er gjort i forbindelse med specialets forskningsstrategi. Specialet tager udgangspunkt i kvalitativ metode, idet problemformuleringen lægger op til en undersøgelse af de subjektive oplevelser med involvering i muldyrsaktiviteter og der er interesse for at undersøge og beskrive disse oplevelser, motiver og erfaringer som informanterne har. I afsnittet præsenteres først litteratursøgningen, som udgjorde datagrundlaget for udarbejdelse af problemfeltet og problemformuleringen. Dernæst gennemgås de metodiske grundsten i specialets forskningsdesign, herefter de semistrukturerede interviews og lurking på de sociale medier som metode til empiriindsamlingen samt metode til bearbejdning af empirien herunder transskribering, analysestrategi og kodningsstrategi. Derudover har afsnittet til formål at belyse, hvem informanterne er, samt vurdering af forskningskriterier og fremdrage de etiske refleksioner, der er kommet i løbet af processen.

2.1. Litteratursøgning

Ved opstart af projektet blev der udført en litteratursøgning med udgangspunkt i rekruttering af muldyr. Formålet med litteratursøgningen var at få afdækket den eksisterende viden og forskning på området, samt sikre at der ikke bliver draget til konklusioner på et uoplyst og ikke velbegrundet grundlag (Farrington & Jolliffe, 2017, s. 1). Materialet fra litteratursøgningen udgjorde en del af problemfeltet, samt udvikling af problemformuleringen, og har medvirket til at jeg på et oplyst grundlag kan søge efter relevante informanter som kan bidrage med viden, samt udarbejde kvalificerede interviewguides til interviewene. En del af materialet inddrages ligeledes i analysens diskussion.

Litteratursøgningen blev lavet på databaserne Aalborg Universitetsbibliotek og Google Scholar. Nedenstående tabel viser nogle af de søgeord som er blevet brugt til at fremsøge litteraturen. Søgeordene blev udvalgt på baggrund af interessen for feltet og hvilke søgeord der løbende gav brugbare resultater.

Aalborg Universitetsbibliotek	Google Scholar
Online recruitment money mules	
Money mules	
cybercrime money mules	
Recruiting money mules online	
Rekruttering af muldyr	
Muldyr	
Money laundering network	
Recruiting money mules	
Hvidvask	

Ud fra disse søgeord fandt jeg en række relevante artikler omkring muldyr. Næste fase i at finde relevant litteratur blev udført ud fra tankegangen om ConnectedPapers, hvor der er blevet fokuseret på hvilke andre artikler de allerede fundne artikler refererer, hvilket også gav nogle relevante artikler. Disse søgninger og søgestrategier har givet en række videnskabelige artikler, som har været essentielle i at opnå viden på feltet og udarbejde problemformuleringen. En stor del af den indsamlede viden tilskrives også nationale og internationale myndigheders hjemmesider og materiale omkring muldyr. Søgestrategierne her har været direkte på myndighedernes hjemmesider, heriblandt det kriminalpræventive råd, Europol, Hvidvasksekretariatet og Politiet.

Gennem litteratursøgningen er det blevet tydeligt at der begrænset forskning omkring specifik rekruttering af muldyr samt deres overvejelser og rationaliseringer af involveringen. Der er dog flere hollandske studier, som har fokuseret på rekrutteringen af muldyr, hvilket blev præsenteret under afsnittet om muldyr. Der forefindes en del litteratur omkring hvidvask og økonomisk kriminalitet, som også ligger inden for undersøgelsesfeltet.

2.2. Forskningsdesign

Specialet har karakter af at være af en beskrivende undersøgelse, som har til formål at beskrive et fænomen (Andersen, Binderkrantz & Hansen, 2020, p 174). Beskrivende undersøgelsers bærende element er det beskrivende som samtidig bliver sat i en teoretisk kontekst (Andersen, et al. 2020, p174). Specialet er en beskrivende undersøgelse idet der særligt er interesse i at beskrive og forstå hvordan rekrutteringen af muldyr kan foregå, samt muldyrenes subjektive rationaliseringer af involvering i muldyrsaktivitet. Specialets forskningsstrategi har dog også karakter af at være kvalitativ casestudie. Et casestudie er en empirisk analyse, der undersøger et fænomen i den sociale kontekst, hvor fænomenet udfolder sig (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 32). Casestudier er valgt, idet jeg søger efter at undersøge casen om hvordan rekruttering af muldyr kan foregå, og hvorfor nogle individer bliver muldyr. Casestudier søger efter at undersøge de særlige og interessante fænomener med udspil i det sociale liv. Casestudier er studier af en eller flere cases, og gennemføres typisk med afsæt i kvalitativ metode (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 29). Med udgangspunkt i casestudie genereres specialets data gennem kvalitativ metode såsom interviews, og lurking på de sociale medier (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 30). I beskrivelsen af casestudie påpeges det at det ikke er muligt at afdække og studere alle vinkler af en case, og det er derfor nødvendigt at have en idé om hvad der er interessant eller ønskværdigt at studere (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 33), hvilket er medtaget med hensyn til udarbejdelsen af problemformuleringen. Når der tages udgangspunkt i kvalitative casestudier, identificeres fire forskellige typer; Ateoretiske studier, teorifortolkende studier, teorigenerende studier samt teoritestende studier (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 33). Typen af studie adskiller sig ved et spørgsmål om, hvorvidt formålet er at generere ny empirisk eller ny teoretisk viden. Det er dog sjældent at casestudier gennemgående er det ene eller det andet og ofte indeholder der elementer fra flere af typerne (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 34). Specialet beror primært på at være teorifortolkende casestudie, idet den primære analytiske fase bærer præg af at teorierne har bidraget til at identificere mønstre i det empiriske materiale og at formålet har været at generere empirisk viden, hvor teorierne har bidraget med at fortolke data (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 39). I den indledende fase spillede teorien dog ikke en central rolle for valg af case, hvilket også er en pointe i den teorifortolkende type (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 39). Der sås endvidere i den indledende fase også elementer af ateoretiske studie, idet omdrejningspunktet for specialet var at undersøge de sociale processer og informanternes subjektive oplevelser (Antoft & Salomonsen, 2007, s.

35). Både teorifortolkende og ateoretiske tilgange har til formål at generere empirisk viden, hvilket stemmer overens med projektets formål.

2.3. Semistrukturerede kvalitative interviews

For at undersøge problemformuleringen, gennemføres der en række kvalitative interviews med personer som har ekspertviden indenfor området og individer som er idømt straf jf. straffelovens §290a (2022). Der er valgt interview som metode til dataindsamlingen, idet målet er at komme så tæt på informanternes oplevelser, med henblik på at kunne besvare problemformuleringen om hvordan rekruttering kan foregå samt få viden om de faktorer der subjektivt har påvirket muldyrene til at begå lovovertrædelsen. Interviewene blev udført semistrukturerede, hvor interviewspørgsmålene vekslede mellem planlagte og spontane spørgsmål alt efter hvilke svar interviewpersonerne gav. Dette var valgt idet jeg er interesseret i informanternes subjektive oplevelser og fortællinger omkring rekruttering af muldyr, og involveringen i gerningen.

2.3.1. Informanter

For at kunne gennemføre kvalitative interviews er det nødvendigt at rekruttere informanter som ønsker at stille op til interviews. Idet problemformuleringen omhandler de subjektive faktorer der har haft indvirkning da individer blev muldyr, er det særligt informanter fra målgruppen, dømte individer for overtrædelsen af straffelovens §290a, der er interessante at interviewe. Jeg har ved rekruttering af informanter gjort brug af gatekeepere fra politiet, som har formidlet kontakten mellem mig og muldyrene (Harrits, Pedersen, Halkier & Møller, 2020, p 209). Ligeledes har jeg skrevet mails rundt til forskellige politienheder og banker for at få interview med eksperter som kan bidrage med ekspertviden til at belyse problemformuleringen. Ved den indledende kontakt med informanterne, både eksperter og dømte muldyr, er det blevet tydeliggjort over for dem, at jeg selvstændigt laver specialet, og ikke er underlagt forpligtelser over for politiet som har været gatekeeper. Dette er gjort for at undgå at de dømte muldyr, associere mig til politiet, og dermed ikke føler at de kan tale frit.

I specialet præsenteres informanterne som;

Kaldenavn	Beskrivelse	Indhentning af data

Muldyr 1	Dømt jf. straffelovens §290a	Telefoninterview
Muldyr 2	Dømt jf. straffelovens §290a	Telefoninterview
Muldyr 3	Dømt jf. straffelovens §290a	Telefoninterview
Anti money laundering (AML1)	Medarbejder i banksektoren som arbejder med hvidvask. Dermed repræsentant for bankverdenen, som er underlagt reglerne om hvidvask efter hvidvaskloven.	Online Interview
Anti money laundering (AML 2)	Medarbejder i banksektoren som arbejder med hvidvask. Dermed repræsentant for bankverdenen, som er underlagt reglerne om hvidvask efter hvidvaskloven.	Online Interview
Medarbejder i politiet	Medarbejder i politiet, NSK, med særlig viden indenfor online- og økonomisk kriminalitet samt muldysaktiviteter	Online Interview

2.3.2. Anonymitet

Alle informanterne er i specialet blevet anonymiseret. Deres fornavn er dog kendt af mig, idet vi har haft kontakt under interviewet. Anonymiseringen er sket ved at nogle oplysninger er udeladt, og nogle karakteristika er ændret, dette kan eksempelvis være køn eller alder. Dette er gjort med opmærksomhed på at disse ændringer ikke påvirker forståelsen eller udbyttet af interviewet (Harrits et al., 2020, p 209). Anonymiseringen af informanterne i dette projekt fremkommer dog som en pseudonymisering, i forhold til reglerne om GDPR, idet jeg, har

kendskab til informanterne, men at de er anonymiserede i den forstand at de ikke kan genkendes i datamaterialet (Bengtsson og Mølholt, 2020, s. 195).

Gennem de kvalitative interviews med informanterne, som er dømt efter straffelovens §290 a, fortæller informanterne om deres subjektive oplevelser og tanker omkring at blive muldvar. Informanter har som muldvar været en del af et kriminelt netværk som har muliggjort at der er ulovlige penge som skal hvidvaskes. De unge kan i den forbindelse fortælle om tredjepart såsom en bagmand. I sådanne tilfælde sikres der fuld anonymisering, idet tredjeparten ikke har givet sit samtykke til at deltage i projektet (Bengtsson og Mølholt, 2020, s. 203). Denne fulde anonymisering sikres ved hjælp af ændring af lokationer, ikke opgivelse af navn, ændring af alder eller køn på informanterne. Dette gøres med respekt for at bibeholde den empiriske værdi og integritet, samtidig med at de unge informanter beskyttes (Bengtsson og Mølholt, 2020, s. 207). Ligeledes oplyses det ikke, hvilke politikredse de forskellige muldvar er dømt i, for at fastholde anonymiteten.

2.3.3. GDPR

I henhold til de gældende regler om General Data Protection Regulation (GDPR), er jeg i projektet dataansvarlig for de personoplysninger jeg gennem de kvalitative interviews kommer i besiddelse af. Disse personfølsomme oplysninger skal beskyttes ud fra databeskyttelsesforordningen, og de dertil gældende regler om databeskyttelse (Aau, u.å.) Informanterne er ved starten af interviewet blevet orienteret omkring reglerne om GDPR.

2.3.4. Interviewguide

I dette speciale har interviewguiden fungeret som et værktøj til at opfylde problemformuleringen. Der blev udarbejdet tre interviewguides til de semistrukturerede interviews, med henblik på, at interviewene ville få mere kvalitet, såfremt interviewguiden målrettes de forskellige typer af informanter og de vidensområder, jeg forventede, informanterne ville have. Guiderne har derfor forskellige retninger og spørgsmål, i det der er forskel på om jeg taler med politiet, medarbejdere fra bankverdenen eller en informant der er dømt efter straffelovens §290a (2022). Alle interviewguides starter med en briefing om projektets formål, orientering om reglerne efter GDPR og et spørgsmål om hvorvidt interviewet må optages, samt en sikring af at der fortsat er samtykke til deltagelse. I interviewene med AML-medarbejderne er der fokus på deres arbejdsopgaver, opsporing af mistænkelige transaktioner og generelt viden i forhold til muldvarsaktivitet fra banksektorens perspektiv. Ved interviewene med muldvar er der særligt

fokus på deres subjektive oplevelser med at agere muldyr og deres motiver samt udsagn om hvilke faktorer der havde en påvirkning da de blev involveret i muldyrsaktivitet. I interviews med politiet er spørgsmålene målrettet deres forebyggende og kriminalitetsbekæmpende arbejde mod muldyr samt samarbejdet med Europol.

2.3.5. Afholdelse af interview

Interviewene med de 3 informanter, som var dømt for at agere muldyr jf. straffelovens §290 a, blev holdt telefonisk. Jeg spurgte de unge, hvordan de ville foretrække interviewet og de foretrak alle telefonisk. Interviewene blev udført med udgangspunkt i interviewguiden specifikt udarbejdet til interview med dømte muldyr, hvor de først blev briefet om projektet, dernæst blev orienteret om reglerne om GDPR og jeg fik samtykke til at optage interviewet, samt sikret samtykke til deltagelse i specialet. Da interviewet blev holdt telefonisk, var det ikke muligt at læse kropssprog og ansigtsmimik. Informanterne blev igen tydeligt orienteret omkring at jeg ikke er repræsentant for politiet som har ageret gatekeeper.

Interviewene med eksperter blev afholdt online via Teams på grund af den geografiske distance. Disse interviews blev ligeledes udført med udgangspunkt i den specificerede interviewguide til henholdsvis AML-medarbejdere og politiet. I interviewene med eksperterne blev de briefet om projektets formål, ligeledes orienteret om reglerne efter GDPR og jeg fik samtykke til at optage interviewet, samt sikret fortsat samtykke til fortsat deltagelse i specialet. Gennem alle interviewene havde jeg fokus på at stille bekræftende og uddybende spørgsmål for at være sikker på at jeg korrekt forstod det som informanten gerne ville formidle. Da interviewene var semistrukturerede, afveg interviewet sommetider fra interviewguiden, med henblik på at forfølge det spor som informanten gerne ville formidle til mig.

2.3.6. Ethiske refleksioner

I dette afsnit gennemgås de etiske overvejelser og refleksioner som har været involveret i specialets udmunding. Et grundlæggende etisk opmærksomhedspunkt ved kvalitativ metode er at det ofte omhandler menneskers personlige liv og subjektive erfaringer, som placerer private ytringer i en offentlig kontekst (Brinkmann, 2015, s. 463), hvilket også er tilfældet i dette speciale.

Der er 4 grundlæggende etiske retningslinjer som bør overvejes for at sikre god etik i henhold til brug af kvalitativ metode. Disse 4 retningslinjer omhandler informeret samtykke, fortrolighed, konsekvenser, og forskerrollen (Brinkmann, 2015, s. 477). Disse etiske retningslinjer er dog ikke udtømmende, og det er vigtigt at man forbliver åben overfor andre etiske spørgsmål som kan opstå undervejs i projektet (Brinkmann, 2015, s. 478). I dette speciale har disse 4 elementer dog rummet de etiske spørgsmål, der opstod i forbindelse med udførelsen af specialet.

Informeret samtykke indebærer at specialets informanter helt konkret ved, hvad de deltager i (Brinkmann, 2015, s. 478). Da der i projektet er gjort brug af gatekeepers til at foranstalte kontakten mellem mig og informanterne, er der ved begyndelsen af interviewet spurgt ind til hvilke oplysninger om projektet de har fået fra gatekeeperne. Dette er gjort med henblik på at kunne be- eller afkræfte de oplysninger de har fået, således de er korrekt informeret omkring specialets formål. Derudover er informanterne igen blevet forklaret hvad formålet er og om de fortsat har lyst til at give samtykke til at deltage i interviewet, ligesom de har fået mulighed for at stille spørgsmål til specialet.

Fortrolighed i dette projekt omhandler anonymitet af informanterne (Brinkmann, 2015, s. 478). Som tidligere beskrevet anonymiseres alle informanterne. Alle informanterne blev oplyst omkring anonymisering, og alle har accepteret anonymiteten og flere har italesat at de fortrækker denne anonymisering. Jeg har derfor vurderet at anonymiseringen ikke har negativ betydning for kvaliteten af den indsamlede empiri, idet informanternes navne og andre personlige forhold ikke spiller en rolle for besvarelsen af problemformuleringen.

Konsekvenser omhandler at man skal overveje hvordan man undgår uhensigtsmæssige konsekvenser for informanterne ved at deltage i et interview (Brinkmann, 2015, s. 478). Dette har været en vigtig overvejelse i henhold til dette speciale, idet et muldyr der bliver dømt, kan have været et led i en større kriminel organisering, hvor der kan være nogen som ikke bryder sig om at en fra det kriminelle netværk udtaler sig. Dette har været en medvirkende faktor til at informanterne er blevet anonymiseret, så de ikke vil opleve negative konsekvenser som følge af deres deltagelse i de afholdte interviews.

Forskerrollen, når der benyttes kvalitativ metode, er det mig som interviewer, der er det primære redskab. Da jeg ikke havde meget viden om feltet inden jeg påbegyndte specialet,

havde jeg ikke mange erfaringer og fordomme omkring muldyr. Jeg havde dog set flere artikler i nyhedsmedierne omkring at det særligt var unge som blev muldyr, hvortil jeg havde en fordom om at dette skyldtes unges naivitet og umiddelbarhed. Jeg har været opmærksom på denne forståelse, og har efterlevet at lægge denne bag mig i interviewsituationer hvor fokus har været at få informanternes subjektive oplevelser og tanker om det at blive muldyr.

Et andet etisk spørgsmål er omhandlende risikoen for at informanterne, særligt de dømte informanter, oplever en skæv magtrelation i interviewsituationen. Dette er forsøgt undgået ved at udvise nysgerrighed, lade informanterne give deres subjektive synspunkter, og udvise lyst til at forstå deres oplevelser uden at virke dømmende, samt svare på deres spørgsmål til projektet. Som tidligere nævnt er der gjort brug af gatekeepers og informanterne er blevet orienteret om at jeg ikke har en skjult agenda, i forhold til at samarbejde med politiet, og at informanternes udsagn ikke vil kunne påvirke deres tidligere sag eller fremtidige sager, pga. anonymiteten. Der vil dog uundgåeligt være en risiko for at informanternes besvarelser alligevel vil være påvirket af at de ser mig som en repræsentant eller i forening med politiet,

2.3.7. Databehandling og analysestrategi

Dette afsnit gennemgår analysestrategien samt hvordan den indsamlede data er blevet behandlet i henhold til transskribering og kodning.

En relevant distinktion i tilrettelæggelsen af et projekt er distinktionen mellem induktive eller deduktive studier. I deduktive studier tager man udgangspunkt i eksisterende teori, som man på baggrund af opstiller hypoteser og tester disse hypotesers gyldighed på et empirisk materiale (Andersen, et al. 2020, p174). Induktive studier tager udgangspunkt i, at man går mere åbent til den empiriske analyse, og derfra bygger forestillinger om mønstre og sammenhænge ud fra hvad der findes empirisk. De fleste projekter indeholder dog elementer af at være både induktivt og deduktivt (Andersen, et al. 2020, p174). Der tilstræbes empirisk åbenhed, og det udforskende element er det bærende for specialet. Der vil gennem analysen blive inddraget teoretiske perspektiver, hvor det giver mening for forståelsen. Det empiriske understøtter den teoretiske viden.

Efter et interview blev afsluttet, blev lydfilen transskriberet fra lyd til skrift. Transskriberingen blev udført for at strukturere interviewene i en skriftlig form, som er egnet til at analysere (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 202). Gennem transskriberingen blev der udeladt fyldord såsom "øh" og lignende. Talesproget blev dog ellers velholdt direkte transskriberet, som informanterne selv formidlede sig (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 203). Gennem udarbejdelsen af

selve analysedelen blev der dog foretaget nogle små justeringer i citaterne, for at give dem et mere letlæseligt skriftsprog, uden dog at komprimere betydningen af citaterne (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 210). Transskriptionen giver et stort datasæt som der er behov for overblik i. For at skabe overblik og reducere dataen blev der udført kodning i Nvivo. Der blev taget udgangspunkt i en induktiv analysestrategi af det kvalitative data, hvor jeg startede med en åben kodning og en tom startkodeliste, hvor der løbende blev udarbejdet kategorier ud fra de emner som stod ud i datamaterialet (Bjørnholt & Jakobsen, 2020, p212). Disse emner blev kategoriseret og udgør slutkodelisten med koderne, fysisk rekruttering, online rekruttering, motiv, rationalisering og type.

Slutkodeliste	Betydning
Fysisk rekruttering	Beskrivelser af fysiske møder mellem recruter og muldyr
Online rekruttering	Beskrivelser af digitale møder mellem recruter og muldyr
Typer af muldyr	Eksempelvis om muldyret er vidende, uvidende, sårbar eller fristet
Rationalisering	Fravær af afskrækkelse, neutraliseringsteknikker
Motiv	Motiver for at agere muldyr, herunder økonomisk incitament, social accept, fravær af afskrækkelse

Da jeg var færdig med den første åbne kodning, blev datamaterialet igen læst ud fra en lukket kodningsstrategi for at se om alt relevant datamateriale var blevet kodet ind i kategorierne (Bjørnholt & Jakobsen, 2020, p. 212).

2.4, Lurking på de sociale medier

Dette afsnit vil beskrive brugen af lurking på de sociale medier som en måde at indsamle data på til brug i specialet.

Lurking er en måde hvorpå man observerer eller overvåger en online diskussion, online fællesskaber eller andet forum, uden aktivt at deltage i samtaler eller bidrage med indhold. Når man lurker på online medier, læser man typisk andres indhold, men forbliver anonym, og afviger fra at involvere sig (Hine 2011, s. 8). Lurking beror på etnografi, men lurking skal dog ikke nødvendigvis tages som et etnografisk studie i sig selv, idet lurking afstår fra muligheden for at få en dybere forståelse af det der undersøges, som etnografi påkræver (Hine 2011, s. 8). Et kvalitetsfokus i forhold til brug af lurking er at en lurker kan risikere at lave antagelser på et uoplyst grundlag, idet der ikke interageres med det observerede, og der dermed ikke er mulighed for uddybelse eller bekræftelse af den forståelse lurkeren har fået.

Formålet med min lurking på de sociale medier har ikke været at drage generaliserbare konklusioner, men derimod at afdække og undersøge den eksisterende internationale forskning på området og give eksempler på hvordan online rekruttering af muldyr på de sociale medier kan se ud i en dansk kontekst. Jeg har kun undersøgt få sociale medier, i en kort periode, og der er ikke viden om hvilke opslag potentielle muldyr rent faktisk responderer på, og hvilke der ikke er nogen respons på. Jeg har med udgangspunkt i den viden jeg har fået fra interviewene med eksperter, samt i litteratursøgningen, lurket på de sociale medier; Snapchat, Facebook, TikTok og Instagram. Jeg har på de sociale medier brugt søgeordene, hurtige penge, hurtige cash, lån penge privat, hvidvask & muldyr. Fundene er vedlagt som bilag 7. Disse fund fra lurking vil blive endvidere blive inddraget i det analytiske afsnit. Gennem lurking forekom der også ét individ som i en offentlig gruppe berettede om at være dømt jf. straffelovens §290a.

Kaldenavn	Beskrivelse	Indhentning af data
Onlinemuldyr 1	Dømt jf. straffelovens §290a	Lurking

Denne informant er ligeledes anonymiseret i specialet.

2.5. Forskningskriterier

I dette afsnit gennemgås hvordan der sikres god datakvalitet i specialet.

Der stræbes efter god datakvalitet, med opmærksomhed på pålidelighed, validitet og generaliserbarhed.

Reliabilitet omhandler at informationssøgningen og filtreringen er udført håndværksmæssigt korrekt. Dette indebærer at fremgangsmåden må være klart begrundet, gennemsigtig samt systematisk og grundigt udført (Riis, 2018, s. 353). Det skal være klart, hvilke informationer som søges og indhentes, hvilket tydeliggøres med specialets problemformulering. Pålidelighed sikres i dette speciale ved at tillægge interviewguiden, som viser formålet og ramme for indhentelse af empirien, samt det efterfølgende empiriske materiale i form af transskribering. Ligeledes beskrives kodningsprocessen og de teoretiske perspektiver for at vise hvilke tilvalg og fokus der er gjort i forbindelse med den analytiske del og den efterfølgende konklusion. Der er ligeledes gemt billeder af relevante data i forbindelse med lurking. Der har endvidere været fokus på i interviewene at stille opfølgende og bekræftende spørgsmål, for at være sikker på at jeg som interviewer korrekt forstår det, informanten prøver at formidle (Tanggaard & Brinkmann 2015, s. 525)

Generaliserbarhed betegner stræben efter at opnå informationer om undersøgelsens sociale felt, som dækker hele feltet, og som er overførbart til lignende felter (Riis, 2018, s. 355). I dette projekt sigtes der efter en vis grad af repræsentativitet i form af beskrivelse af de forskellige arenaer muldrysrecruttere flourer i. Der undersøges dog også de subjektive oplevelser fra dømte muldrys, som ikke fungerer repræsentativt for alle dømte muldrys.

Der tages endvidere højde for muligheden for at informanternes opfattelser og udtalelser kan være præget af fordomme, ideologier eller misforståelser.

Ekspertinterviews med AML1 og AML2 kan være påvirkede af den organisering de repræsenterer, hvor der kan være nogle sikkerhedshensyn, som gør at de ikke kan give alle informationer i forhold til deres kontakt med muldrys. Ligeledes kan der være et konkurrencemæssigt fokus i at repræsentere banken bedst muligt. Interview med muldrys kan være præget af at det er den gruppe af dømte muldrys som har sagt ja til at deltage. Der er flere der gennem gatekeeperne blev spurgt, men takkede nej, og dermed er der en hel gruppe som ikke er repræsenteret. Informanterne kan ligeledes afvige fra sandheden med henblik på at legitimere deres lovovertrædelse. Politiet kan have en interesse i at udvise kontrol og styring over situationen med henblik på at undgå alarmisme. Disse begrænsninger i forhold til generaliserbarhed er der opmærksomhed på og forsøges formindsket ved hjælp af at benytte andre litterære kilder, og forskning som kan underbygge eller udfordre informanternes udsagn (Riis, 2018, s. 357). Da det empiriske materiale er sparsomt, udfordrer dette graden af specialets generaliserbarhed. Det har dog heller ikke været den primære hensigt at lave generaliserbare slutninger,

derimod har det været hensigten at kaste lys på de subjektive oplevelser med involvering i muldyrsaktivitet.

Validitet handler om troværdigheden af en empirisk baseret konklusion, og i specialets tilfælde en troværdig fremstilling af menneskelig erfaring (Riis, 2018, s. 357). Gyldigheden omhandler endvidere om at konklusionerne kan underbygges ud fra empirien, og ikke blot min egen subjektive indtryk (Riis, 2018 s. 359). Dette gøres ved hjælp at der benyttes flere kilder og understøtter fund med anden forskning (Riis, 2018 s. 359). Ligesom i generaliserbarhed understøttes validiteten med en opmærksomhed på informanternes subjektivitet og eventuelle skjulte agendaer.

3. Teori

Dette afsnit vil belyse specialets 3 primære teoretiske tilgange, Rutineaktivitetsteori, Social læringsteori og teorien om neutraliseringsteknikker. Gennem analysen vil der dog også blive inddraget yderligere teoretiske perspektiver, som vil bidrage til forståelsen af de strukturelle og subjektive faktorer, der kan være på spil i forhold til rekruttering af muldyr.

3.1. Rutineaktivitetsteori

I dette afsnit præsenteres Rutineaktivitetsteorien, som senere vil blive benyttet i analysens første del. Rutineaktivitetsteorien er udarbejdet af Lawrence Cohen og Marcus Felson, som opstiller overordnede hypoteser om at kriminalitet er forbundet med hverdagens rutiner, og at kriminalitet er et produkt af sammenfald mellem tid og rum (Cohen & Felson, 2018, s. 402). Med udgangspunkt i dette fremstiller Cohen og Felson tre elementer som skal opfyldes, før en forbrydelse kan finde sted;

- 1. En motiveret gerningsmand*, som har et ønske om at begå kriminel aktivitet, men som også besidder evnen til at begå den kriminelle handling.
- 2. Et egnet mål*, som kan være en person eller et objekt, der anses som et passende offer for den motiverede gerningsmand.
- 3. Fravær af en egnet beskytter*, som kan have kompetencen til at forhindre at der kan ske en lovovertrædelse (Cohen & Felson, 2018, s. 404).

Cohen og Felson argumenterer for at fraværet af blot ét af de tre elementer kan forhindre kriminalitet. Cohen og Felson argumenterer for at der indtræder strukturelle ændringer i vores adfærd, som kan være kriminalitetsfremmende i samfundet. De nye strukturer medfører en række rutineprægede aktiviteter, som kan skabe nye mønstre for adfærd. Disse mønstre kan øge sammenfaldet i tid og sted for de tre elementer (Møller, 2013, s. 199). Lawrence E. Cohen og Marcus Felsons teori om rutineaktivitet benyttes i specialets analyse til at give et teoretisk perspektiv på, hvorfor det strukturelt er muligt for en recruiter at rekruttere muldyr både i fysiske og digitale arenaer.

3.2. Social læringsteori

Den anden teori, der senere vil blive inddraget i analysen, er Ronald L. Akers teori om social læring. Akers sociale læringsteori benyttes i analysen til at forstå hvordan et individs involvering i muldyrsaktivitet, kan være tillært i interaktion med andre. Akers Sociale læringsteori er en videreudvikling af Sutherlands teori om differential association, som argumenterer for at kriminel adfærd er tillært via interaktion med andre, men uden at specificere de mekanismer hvorpå den kriminelle adfærd tillæres (Akers, 2018, s. 79). Sutherland argumenterer endvidere for at kriminelle handlinger opstår, når individer opfatter dem som passende. Men for at individer skal opfatte kriminelle handlinger som passende, kræves der en forudgående læringsproces (Jacobsen & Jensen, 2013, s. 175). Ligesom Sutherland argumenterer Akers for, at for at tillære kriminel adfærd, skal individer tillæres at indgå i kriminalitet, hvilket sker gennem social eksponering til kriminalitet, hvorved individet indlærer de definitioner som er positive over for kriminel adfærd (Akers, 2018, s. 79). Akers teori er videreudviklet fra Sutherland, idet den trækker på yderligere adfærd og social læringsteori fra psykologien, for at beskrive, hvordan kriminalitet tillæres. Akers argumenterer for, at der både er positive og neutrale definitioner i forhold til kriminalitet, og at kriminalitet kan blive tillært gennem imitation og differential reinforcement. Akers social læringsteori kan benyttes til at beskrive hvordan individers positionering i forhold til miljø påvirker individets tilbøjelighed til at begå kriminalitet, ved hjælp af eksponering til kriminel association, modeller, definitioner og forstærkninger (Akers, 2018, s. 79).

Social læringsteori sigter efter at tilføre en forklaring på kriminalitet og afvigende adfærd, som omfavner de variabler, som både motiverer og kontrollerer den kriminelle adfærd. De basale antagelser i social læringsteori er, at læringsprocessen sker i en kontekst af social

struktur, interaktion og situationer, som kan producere normativ adfærd eller afvigende adfærd. Akers sociale læringsteori beror på fire væsentlige koncepter;

Differential association som refererer til den proces, hvor et individ eksponeres for normative definitioner. Disse normative definitioner kan i denne proces være enten positive eller negative stemte over for kriminel adfærd. *Differential association* rummer både dimension af direkte association og interaktioner med andre som engagerer sig i kriminel adfærd, lige så vel som indirekte association og identificering med mere distancerede sociale grupper. De mest indflydelsesrige grupper er de primære venner og familie, men det kan dog også være mere sekundære grupper såsom naboer, skoler, eller andre individer og grupper i samfundet. Der kan også ske *differential associations* ud fra medier og lignende, som har påvirkning på individets tilbøjelighed til at begå kriminalitet. Nogle grupper, medier eller individer har mere eller mindre effekt på individets tilbøjelighed til at begå kriminalitet. De associationer som sker tidligt i et individs liv, eller som individet udsættes for over længere tid, eller som forekommer ofte, samt involverer andre individer som er vigtige for individet, vil have større påvirkning på deres adfærd og tilbøjelighed til at begå kriminalitet (Akers, 2018, s. 81).

Definitions er individets egen attitude, eller hvilken betydning, individet tillægger en given adfærd. Dette dækker over individets orientering, rationalisering, definitioner af situationen, eller andre moralske associationer som definerer en handling som rigtig, forkert, god eller slem, retfærdig eller uretfærdig. I den sociale læringsteori er disse *definitions* både generelle og specifikke. Generelle overbevisninger inkluderer religion, morale og andre konventionelle normer og værdier som favoriserer det at agere lovlydigt, og som er negative imod at begå kriminalitet. Specifikke definitioner dækker over individets egne særlige overbevisninger såsom at synes det er moralsk forkert at stjæle, men som samtidig ikke synes det er forkert at ryge hash i ny og næ. Definitioner kan være positive overfor en afvigende adfærd, eller neutrale overfor en afvigende adfærd. Disse definitioner som favoriserer eller misbilliger kriminel adfærd er udviklet gennem *imitations* og *differential reinforcement* (Akers, 2018, s. 82).

Differential reinforcement refererer til balancen mellem antagelser eller reelle straf og belønninger som følge af en handling eller adfærd. Hvorvidt et individ vil afvige fra eller begå en kriminel handling, afhænger af oplevelser af straf eller belønning fra tidligere oplevelser, nuværende oplevelser eller forventede fremtidige oplevelser. Sandsynligheden for at en hand-

ling bliver begået vil blive forøget alt efter om der forventes et belønnende resultat eller reaktion til handlingen, hvilket kan være penge, mad, eller positive følelser som værende *positive reinforcements*. Reinforcements kan være sociale ved andres reaktion til handlingen, men kan også være asociale, såsom oplevelser med alkohol eller stoffer. Den primære reinforcement sker dog gennem sociale interaktioner, hvor et individ lærer at skalere oplevelser som gode, dårlige, sjove eller farlige (Akers, 2018, s. 82).

Imitations refererer til når et individ imiterer en adfærd i andre, og tilegner sig selv denne adfærd. Hvorvidt individet vil tilegne sig andres adfærd, er påvirket af det observerede individs karakteristika, og de konsekvenser, disse medfører (Akers, 2018, s. 83).

Disse fire sociale koncepter er alle en del af en proces, som skabes af individets livslange læring og den situationelle kontekst. Koncepterne kan give en teoretisk forklaring på, hvorfor et individ begår kriminalitet (Akers, 2018, s. 83). Koncepterne benyttes i analysen til at forklare og forstå, hvorfor nogle individer involveres i muldrysaktiviteter.

3.3. Neutraliseringsteknikker Sykes og Matza

Den tredje teori som benyttes i analysen, er Sykes og Matzas teori om neutraliseringsteknikker. Denne teori bruges til at give et teoretisk forståelsesramme, for at forklare mekanismerne, hvorved et individ legitimerer og neutraliserer deres lovovertrædelse efter straffelovens §290a (2022).

Sykes og Matza argumenterer for at kriminel adfærd er tillært, og at denne tillæring involverer motiver, drive og rationalisering, samt tilstedeværelse af, for individet, overvejende positive egenskaber ved at bryde loven. Sykes og Matza peger på, at mange kriminelle grundlæggende tager afstand fra kriminalitet, men at de kan undskylde deres egen kriminelle adfærd med forskellige grunde. Disse grunde bruges til at neutralisere den kriminelle handling, så lovovertrædelsen ikke virker så forkert for individet der begår handlingen. Sykes og Matza ser ikke kriminelle som værende i en kriminel subkultur, immun for den omkringliggende verdens normer og meninger. De mener derimod, at individer også er bærere af overbevisninger, som typisk ville forhindre dem i at bryde loven, og at det kun er når den kriminelle handling neutraliseres, at de er i stand til at begå kriminalitet. Neutraliseringsteknikker er altså en

mekanisme, som mennesker bruger til at undslippe de normative holdninger og meninger fra samfundet, og dermed kan udøve kriminelle handlinger (Sykes, & Matza, 2018, s.161).

Sykes og Matza fremstiller 5 typer af neutraliseringsteknikker;

Afvisning af ansvar

Neutraliseringsteknikken om afvisning af ansvar omhandler at individet ikke selv ser et ansvar i den kriminelle handling og at det mere er andres skyld at kriminaliteten forekom, for eksempel på grund af dårligt selskab eller dårlige forældre (Sykes, & Matza, 2018, s. 165).

Afvisning af skadeslidelse

Afvisning af skadeslidelse omhandler at neutraliseringen sker ved at individet argumenterer for at der ikke skete skade ved nogen, såsom ved hærværk, eller tyveri med henblik på at tilbagelevere det stjålne (Sykes, & Matza, 2018, s. 165).

Afvisning af ofret

Tredje neutraliseringsteknik, afvisning af ofret, omhandler at den kriminelle handling mod et offer, retfærdiggøres for eksempel ved at lovovertræderen mente at ofret havde fortjent det der skete, og at skaden derfor var berettiget i den konkrete situation (Sykes, & Matza, 2018, s. 166).

Fordømmelse af fordømmere

Fordømmelse af fordømmere, indebærer at lovovertræderen peger sin fordømmelse mod dem som har udpeget ham som kriminel, dette kan for eksempel være mod politi eller en dommer (Sykes, & Matza, 2018, s. 166).

Appel til højere loyalitet

Den sidste neutralisering teknik omhandler, at den kriminelle føler en større samhørighed med de normer, som er i en subgruppe, end med normerne i den øvrige befolkning, og dermed retfærdiggør sin kriminelle handling med loyalitet til gruppen (Sykes, & Matza, 2018, s. 167).

Sykes og Matza teori om neutraliseringsteknikker benyttes i specialet, til at forklare hvorfor nogle individer bliver involveret i muldrysaktivitet og hvordan de kan retfærdiggøre handlingen ved brug af neutraliseringsteknikker.

4. Analyse

I dette afsnit analyseres den indsamlede data fra de afholdte interviews og opdagelserne fra lurking på de sociale medier. Analysen opbygges således, at der i delanalyse 1 gennemføres en crime script inspireret analyse af hvor, og hvordan, de rutineprægede aktiviteter, muliggør et møde mellem recruter og potentielle muldrys. Crime script er et analytisk værktøj brugbart til at analysere de strukturer og processer, som fremkommer når der bliver begået en kriminel handling (Haelterman, 2016, s. 12). Derefter følger i delanalyse 2 en tematisk analyse med fokus på de faktorer der i kodningen fremgik som værende af relevans for informanterne da de blev involveret i muldrysaktivitet. Disse identificerede faktorer er social påvirkning, økonomi, fravær af afskrækkelse og uvidenhed. I delanalyse 3 præsenteres en række kriminalpræventive tiltag med udgangspunkt i analysernes fund. Til at analysere og fortolke dataene benyttes Rutineaktivitetsteorien, Sykes og Matza teori om neutraliseringsteknikker samt Akers sociale læringsteori. Rutineaktivitetsteorien giver et teoretisk perspektiv på hvorfor det strukturelt er muligt for en muldrysrecruter at rekruttere et vidende muldrys i det fysiske miljø eller via online medier. Social læringsteori og neutraliseringsteknikker benyttes til at argumentere og forklare faktorerne og de subjektive mekanismer, der kan have indvirkning, når et vidende muldrys bliver rekrutteret og begår en lovovertrædelse. Som nævnt under afsnittet om analysestrategi, vil der undervejs i analysen blive trukket yderligere teoretiske perspektiver ind, hvor det giver mening for forståelsen.

4.1. Rekruttering af vidende muldrys

Som tidligere beskrevet er et muldrys en person, der fungerer som et mellemlid mellem en kriminel bagmand og en forurettet, der lider et økonomisk tab. Den kriminelle bagmand kan på uærlig vis have fået forurettede til at overføre et beløb, men i stedet for at beløbet overføres direkte til bagmanden, sendes beløbet til et muldrys, som så hæver eller overfører pengene så bagmanden kan få gevinsten, og sporet sløres (LCIK, 2019, s. 7/12.1). Ifølge rutineaktivitetsteori skal tre elementer, én motiveret gerningsmand, et egnet mål, og fravær af egnede beskyttere opfyldes, før en forbrydelse kan finde sted (Cohen & Felson, 2018, s. 404). I denne analyse relateres forbrydelsen til at være selve rekrutteringen af et muldrys, og en motiveret

gerningsmand betegnes som værende en muldyrsrecruiter. Ét egnet mål betegnes som værende et potentielt muldyr, og en egnet beskytter er en som kan forhindre at et muldyr bliver rekrutteret.

4.1.1. Recruiter

I Rutineaktivitetsteorien antages det, at de motiverede gerningsmænd eksisterer (Cohen & Felson, 2018, s. 402). Analysens betegnelse af en motiveret gerningsmand er en muldyrsrecruiter, som kan være en bagmand som på ulovlig vis har tilegnet sig nogle penge som ønskes hvidvasket. Dermed har han et motiv for at rekruttere et eller flere muldyr, hvorpå deres konto, bagmanden, kan indsætte de ulovligt erhvervede penge. Det kan dog også forekomme, at der er flere menneskelige led fra bagmanden til recruiteren, som rekrutterer et nyt muldyr. Informanterne beretter om tilfælde, hvorved nogle muldyr får tilbudt penge ved at rekruttere andre potentielle muldyr i deres omgangskreds, og dermed indtager de position som en form for mellemrecruiter (AML2, bilag 5, s. 5). Medarbejderen fra politiet forklarer dette metodiske brug af mellemrecruitere, som en form for pyramide, hvor hvert led rekrutterer nye muldyr, hvorefter disse ligeledes rekrutterer nye muldyr i næste led (Politi, Bilag 6, s. 6). På den måde bliver sporet fra bagmanden i toppen af pyramiden, til muldyrene i bunden, yderligere sløret. Muldyrene i nederste led vil typisk ikke have identificerbar viden længere end til næste led, hvilket giver mere anonymitet til bagmanden, såfremt et muldyr skulle blive afhørt som led i en efterforskning.

4.1.2. Potentielt muldyr

Et egnet mål ifølge rutineaktivitetsteorien, betegnes i analysen som værende et potentielt muldyr. Informanterne påpeger, at muldyrene har forskellige levevis, men at der dog kan identificeres et mønster i, at størstedelen af muldyrene er fra de mere sårbare samfundsgrupper “... *Vi ser flere og flere svage borgere. Misbrugere... folk hvor IQén ikke er den højeste... folk på bosteder...*” (AML2, Bilag 5, s. 3) og “*Mange af dem er misbrugere, så man har brug for sit fix, om det er narkotika eller øl eller hvad det er. Men du er villig til at gøre hvad som helst...*” (AML2, Bilag 5, s. 55). Kriminologisk forskning viser, at socioøkonomisk baggrund er stærkt sammenhængende med kriminalitet (Det kriminalpræventive råd, 2019, s. 3), hvilket også kan være tilfældet i forhold til muldyrsgerninger hvor det er identificeret at nogle individer kommer fra sårbare samfundsgrupper. Flere af de interviewede muldyr tilskriver endvidere sårbarhed, qua deres unge alder, en vis betydning for at de dengang blev involveret

i muldyrs aktiviteter “*Jeg var bare en lille dreng*” (Muldyr 2, Bilag 2, s. 1) og “*Jeg var kun 15 år og havde lige fået mit kort*” (Muldyr 1, Bilag 1, s. 2). Specialets eksperter har ligeledes observeret, at mange af muldyrene er unge og tillægger dette de unges naivitet og manglende indsigt i konsekvenser af deres handlinger (Politi, Bilag 6, s. 3 & AML2, Bilag 5, s. 8). At unge er i risikoen for at begå en lovovertrædelse, stemmer også overens med statistikken om at unge begår mere kriminalitet end andre aldersgrupper (Det kriminalpræventive råd, u.å.). Forskning på området understøtter endvidere informanternes udsagn om at der er nogle karakteristika som tilsyneladende kan forøge risikoen for at et individ bliver rekrutteret som muldyr, og at generelt søger muldyrsrecruttere efter de sårbare individer som er nemme at influere. Dette kan eksempelvis være unge, mennesker med misbrugsproblemer, handicaps og helt generelt folk med små midler eller som er gældssatte (Bekkers, Van Houten, Spithoven & Leukfeldt, 2023, s. 3).

4.1.3. Møde mellem recrutter og potentielt muldyr

Rutineaktivitetsteorien argumenterer for at før en kriminel handling kan ske, skal der være et direkte møde mellem det potentielle mål og den motiverende gerningsmand, samt fravær af en egnet beskytter (Cohen & Felson, 2018, s. s. 403). Muldyr kan blive kontaktet af en recrutter, og forsøgt rekrutteret ved hjælp af forskellige metoder heriblandt, e-mail, gennem online jobannoncer, ansigt-til-ansigt rekrutteringer eller på de sociale medier (Raza, Zhan & Rubab, 2020, s. 912) Denne analyse vil undersøge det direkte møde mellem recrutter og et potentielt muldyr, som kan forekomme i det fysiske netværk og på de sociale medier.

4.1.3.1. Rekruttering ansigt til ansigt

De fleste muldyr rekrutteres fysisk (LCIK, 2019, s. 18). I traditionel kriminalitet er det også de sociale bånd som er den primære faktor når det kommer til at involvere nye individer i kriminel aktivitet. Dette skyldes vigtigheden i at have et vist tillidsforhold mellem de involverede kriminelle parter, idet der kan være meget på spil, såsom strafferetlige sanktioner, såfremt tilliden brydes (Bekkers & Leukfeldt, 2022, s. 1). Informanterne giver flere eksempler på at rekrutteringen af muldyr kan foregå i de fysiske netværk, i allerede eksisterende relationer, “*Jeg blev kontaktet af en ven, som spurgte om jeg ville lægge konto til...*” (Muldyr 1, bilag 1, s.1.)

&

“Det er oftest én du kender i dit nærmiljø, en bror, en fætter eller andet i den stil. Vi har haft flere scenarier hvor det er storebror der låner lillebrors kort eller en ekskæreste...” (Aml 1, bilag 4, s. 4).

&

“Vi ser stadig masser af eksempler på muldyr i den fysiske form. Så er det nogen som kender nogen på ungdomsuddannelsen eller i skolegården...” (Politi, Bilag 6, s.1).

Nye muldyr, er ofte rekrutteret blandt allerede etablerede sociale bånd, såsom venner, familie, kollegaer eller skolekammerater. Når der rekrutteres gennem eksisterende sociale bånd, kan der allerede være en vis form for tillidsforhold, hvilket kan lette rekrutteringen. Muldyr 1 fortæller at tillidsforholdet var tilstede under hans rekruttering, idet han allerede havde et eksisterende venskab med rekrutteren,

”Vi var rimelig gode venner hvor vi var sammen i fritiden... så kom han bare hen og spurgte om han måtte låne mit kort... Så jeg tænkte ved du hvad det fint nok jeg kan godt stole på ham... Det var lidt en halv vennetjeneste, men han sagde dog jeg kunne få et par hundrede kroner for det” (muldyr 1, bilag 1, s. 1.).

I disse tilfælde kan selve rekrutteringens fysiske placering forekomme der hvor de eksisterende relationer i forvejen mødes for eksempel på skolen, til familiesammenkomster, i byen m.v. Både muldyr 1 og 3 blev rekrutteret på deres uddannelsesinstitution. Der behøver dog ikke nødvendigvis at være en eksisterende relation, når et muldyr rekrutteres i de fysiske rammer;

“Det foregår nede på torvet eller nede på pladsen hvor man sidder og drikker sine daglige øl... vi har hørt om sager hvor bagmændene går med ned og drikker øl og så sidder de og snakker. (..) Så siger personen jeg giver gerne en omgang, jeg skal bare lige låne et kort så kan jeg købe noget. Så får de en øl for det og ikke mere...” (AML2, Bilag 5, s. 4).

&

“Så bliver der også rekrutteret på herberg og bosteder. Alternativt har de fået fingrene i en der bor på et herberg eller bosted og som gerne vil tjene lidt penge, og så er det den person der rekrutterer inde på herberget. Så en mellemrekrutter” (AML2, Bilag 5, s. 5)

Rekrutteringen kan ske fysisk i muldyrets nærmiljø, for eksempel på offentlige områder, uddannelsesinstitutioner eller bosteder. Når et potentielt muldyr udøver sine rutineprægede aktiviteter, såsom at gå i skole, eller mødes med ligesindede på gaden, og de bliver kontaktet af en muldyrsrecruiter kan det sammenkobles til teorien om rutineaktiviteter (Møller, 2013, s. 199). I eksemplerne på skoler og i det offentlige rum er der samlet forskellige grupper af potentielle muldyr som, i henhold til tidligere beskrivelser om potentielle mål, kan være særligt sårbare grupper såsom unge, misbrugere, hjemløse mv. Når muldyrsrecruiterne kan målrette deres fysiske placering de steder hvor potentielle muldyr begår sig, muliggør dette endvidere en succesfuld rekruttering. De sociale samfundsstrukturer muliggør dermed et møde mellem en recruiter og et potentielt muldyr. Med udgangspunkt i rutineaktivitetsteorien er det dog først muligt at rekrutteringen af et muldyr gennemføres ved, at der ikke er egnede beskyttere til stede, når et potentielt muldyr og en recruiter mødes. En egnet beskytter kan i de nævnte eksempler være en skolemedarbejder, en forælder, en gademedarbejder, eller en pædagog på bostederne, som ved deres tilstedeværelse kan forhindre rekrutteringen. Det vil dog være udfordrende for en potentiel beskytter at kunne afholde en ansigt-til-ansigt rekruttering fra at ske når først kontakten er etableret og muldyret er motiveret, idet interaktionen kan ske i fortrolighed.

4.1.3.2. Rekruttering på de sociale medier

Rekrutteringen af muldyr sker også i højere grad via de sociale medier, og også specialets informanter har observeret en stigning i denne form for rekruttering af vidende muldyr.

“Facebook. Forskellige grupper, også inde på nogle af de her lånegrupper hvor man låner privat mellem hinanden, fordi det er et rigtig godt sted for svindlerne og finde folk der mangler penge” (AML2, Bilag 5, s. 8).

&

“En profil på snapchat der hed hurtige penge... Hurtige penge rekrutterede muldyr i stor stil på snapchat” (AML1, Bilag 4, s. 3).

&

“I stigende grad ser vi på internettet og at alle de her apps man har liggende de bliver brugt... snapchat, instagram osv. bliver også brugt i stor stil til rekruttering. Sammen med Messenger selvfølgelig” (AML1, Bilag 4, s. 3).

Den teknologiske udvikling i samfundet har præget og forandret vores rutineaktiviteter. Digitale enheder, såsom computere, iPad, mobiltelefoner mv. benyttes af langt de fleste danskere både til arbejdsopgaver, i skoleregi, og som underholdning i fritiden. Internettet er også en måde at blive opdateret og følge med i hvad der sker i den omkringliggende verden. Disse strukturelle ændringer til et mere digitaliseret samfund har medført ændringer i den rutineprægede adfærd, hvor flere individer samles på internettet. Recruttere udnytter denne ændring i rutineaktiviteter og den forøgede digitalisering, som har åbnet op for nye muligheder for at rekruttere muldyr. Idet digitaliseringen har bevirket at størstedelen af befolkningen bruger en stor del af deres tid online, forøges antallet af potentielle mål for en recruiter, der søger efter potentielle muldyr. Dermed forøges mulighederne for at rekruttere muldyr. Sociale medier tilbyder endvidere mulighed for at recruiteren kan holde sig anonymiseret overfor muldyret, hvilket bevirker, at såfremt muldyret anholdes, kan muldyret ikke fortælle om recruiterens virkelige identitet. Gennem lurking på de sociale medier, er der fundet opslag på Snapchat, Facebook og TikTok som opfordrer til at individer opgiver deres bankoplysninger til en recruiter. Opslagene bærer præg af at fremvise en luksuriøs livsstil og beretter om muligheden for at tjene mange, hurtige penge, hvilket kan virke tilløkkende for dem som søger en luksuriøs livsstil (Bilag 7, s. 1-5). Det er særligt unge som er på de sociale medier såsom TikTok, Snapchat og Telegram (Kulturministeriet, 2021, s. 32), og som tidligere beskrevet er unge et potentielt mål for recruiters. AML2 beretter endvidere om lånegrupper på Facebook hvor private låner penge af hinanden (AML2, Bilag 5 s. 8). Borgerne som søger lån, er typisk i RKI eller lignende og kan derfor ikke optage lån af officielle veje, hvor der er dokumentation og sikkerhed i form af kontrakter. De som søger lån beskriver, at de blandt andet søger lån til nødvendigheder såsom mad, husleje og diverse regninger. Mange af dem som søger lån, fremstår i økonomisk trang og ordet ‘akut’ bliver ofte brugt i opslagene (Bilag 7, s. 4). Disse lånegrupper kan være attraktive for en recruiter, idet recruiteren rammer en målgruppe som offentligt skilter med at have et desperat behov for økonomiske midler. Set ud fra rutineaktivitetsteorien kan den motiverede recruiter brede sin sendeflade ud via de sociale medier, og idet der er mange daglige brugere, er der flere potentielle mål. Muldyrsrecruiteren kan tage direkte kontakt til potentielle muldyr, eller opfordre dem til at tage kontakt i private be-

skeder ved at lokke med hurtigt tjente penge. Modsat de fysiske rekrutteringer, giver de sociale medier mulighed for at muldysrecruiteren kan rekruttere uden nødvendigvis fysisk at skulle møde et potentielt muldyr og på den måde kan muldysrecruiteren rekruttere ud over de geografiske barrierer, og der er større mulighed for sløring. Dermed bliver de sociale medier en arena hvor motiverede gerningsmænd kan møde egnede mål. På de sociale medier kan en egnet beskytter som kan forhindre en rekruttering, optræde i forskellige varianter for eksempel som administratorer i grupper, andre brugere som anmelder eller advarer, eller ved hjælp af sikkerhedssystemer på diverse sociale medier som kan udelukke brugere der overtræder mediets retningslinjer. På sociale medier er det dog, ligesom i det fysiske netværk, udfordrende for egnede beskyttere at stoppe en rekruttering af et muldyr, idet selve rekrutteringen kan ske i lukkede chatforums, hvor der ikke er adgang for egnede beskyttere. Ligeledes kan en muldysrecruiter altid oprette en ny anonym profil, såfremt den gamle skulle blive udelukket af et medie, og dermed fortsætte søgningen efter nye muldyr.

4.1.4. Opsamling del 1

Sammenfattende undersøger analysen de arenaer, hvorpå der kan ske et møde mellem en recruiter og et potentielt muldyr. Analysen anvender rutineaktivitetsteorien til at belyse rekrutteringsprocessen hvor der kan identificeres tre nødvendige elementer, en motiveret gerningsmand (muldysrecruiter), et egnet mål (potentielt muldyr) og fravær af egnede beskyttere, som skal være tilstede før der kan ske en kriminel handling. Muldysrecruiterne kan målrette deres indsats mod potentielle muldyr, der er sårbare og nemme at påvirke for eksempel unge eller udsatte. I de fysiske netværk rekrutteres muldyr ofte gennem allerede eksisterende relationer såsom venner, familie eller klassekammerater. Ud fra analysen ses eksempler på at de strukturelt rutineprægede aktiviteter, såsom at gå i skole eller mødes med venner, samler grupper af sårbare potentielle muldyr som kan fremstå som potentielle mål for en recruiter. Udover fysisk rekruttering, kan rekrutteringen også forekomme digitalt. Digitaliseringen har ændret på de rutinemæssige aktiviteter særligt i forhold til sociale medier, hvilket giver nye muligheder for recruitere. Det er identificeret at recruitere kan benytte platforme såsom Facebook, Snapchat og TikTok til at identificere, og målrette rekrutteringen af potentielle muldyr. Rekrutteringsprocessen kan blive forhindret, såfremt der er tilstedeværelse af egnede beskyttere, dog er det udfordrende, både fysisk og digitalt, at afværge en rekruttering, når først kontakten er etableret og individet er motiveret for at involvering i muldysaktiviteten. Rutineaktivitetsteorien giver en forståelsesramme for rekrutteringsprocessen, hvor en

motiveret gerningsmand, et egnet mål og fraværet af egnede beskyttere er afgørende faktorer for at en rekrutteringsproces lykkes.

4.2. Hvilke faktorer er på spil, når muldyr bliver rekrutteret?

Formålet med analysen er at undersøge hvilke subjektive og sociale faktorer der kan have indvirkning, når et muldyr bliver rekrutteret. Gennem kodningen af interviews er det særligt kommet frem, at informanterne tilskriver faktorerne social påvirkning, økonomisk gevinst, fravær af afskrækkelse og uvidenhed, forklaringskraft i forhold til at de blev rekrutteret som muldyr. Disse faktorer analyseres med udgangspunkt i Sykes og Matza teori om neutraliseringsteknikker og Akers sociale læringsteori for at få et indblik i hvilke subjektive mekanismer der er på spil samt hvordan normer og værdier, tillært gennem sociale relationer kan være med til at påvirke individets holdninger og ageren i forhold til at blive involveret i muldyrsaktiviteter.

4.2.1. Social påvirkning

Den første identificerede faktor, der kan have en påvirkning på, hvorfor nogle individer bliver muldyr, er den sociale påvirkning fra individets omgangskreds. Muldyr 2 beskriver, at han på tidspunktet for lovovertrædelsen begik sig i et miljø hvor der blev begået kriminalitet (Muldyr 2, Bilag 2, s. 1). Det var i dette miljø han blev mødt af en recruiter og hvor han dermed blev præsenteret for muligheden for at agere muldyr. Der kan i dette miljø være en subkultur, hvori der er udviklet en særlig form for fællesskab, værdier, normer og identiteter, som står i modsætning til det omkringliggende samfunds normer (Jacobsen & Jensen, 2013, s. 168). I dette miljø kan kriminalitet og muldyrsaktivitet, være en accepteret, og måske endda anerkendt aktivitet, som giver respekt og status. Muldyr 2 oplyser endvidere, at ved rekrutteringen blev det ikke nævnt at der var en opdagelses- eller strafferetlig risiko ved at være muldyr. Der blev i stedet fokuseret på de positive muligheder ved at blive muldyr såsom den økonomiske gevinst;

“De solgte den i hvert fald godt i forhold til at tjene penge... de har sagt gode ting for at få det til at lyde så godt så muligt... hvis man spurgte dem, så var der ikke nogen risiko“ (Muldyr 2, Bilag 2, s. 2).

Dette argument om at gruppens værdier og normer har en påvirkning på, hvorvidt et individ bliver involveret i muldysaktivitet, står i relation til Akers begreb om differential associations. Ifølge Akers er kriminel adfærd tillært i en læringsproces i en kontekst af sociale strukturer, interaktioner og situationer som producerer den kriminelle adfærd. Individet imiterer de vigtigste sociale grupper, hvorved differential reinforcement præger individet til enten at udøve en kriminel eller normativ adfærd. Muldyr 2 blev dermed i sin primære omgangskreds ikke eksponeret for de negative holdninger til at agere muldyr, men primært de positive holdninger. I dette tilfælde er det særligt vennegruppens holdninger, som havde en vigtig internaliserende indvirkning på Muldyr 2's tilbøjelighed til at begå kriminalitet (Akers, 2018, s. 81). Det som tillæres i den kriminelle gruppe, behøver dog ikke nødvendigvis være læring i at afvise konventionelle normer, men derimod kan læringen bestå i at bøje de konventionelle normer og værdier, således at lovovertrædelsen kommer til at fremstå legitim (Jacobsen & Jensen, 2013, s. 177).

Den sociale påvirkning kan også komme til udtryk, i forhold til involvering i muldysaktivitet, som et individs ønske om social accept i en gruppering. Ønsket om social accept i en social gruppe, kan for specialets informant, Muldyr 2, benyttes som en form for neutraliseringsteknik. Muldyr 2, beskriver at han besluttede at de penge, han tjente ved at agere muldyr skulle overdrages til medlemmer i hans primære sociale gruppe som var indsat i fængsel. Muldyr 2 begrundede dette valg med solidaritet til den sociale gruppe og dens medlemmer (Muldyr 2, bilag 2, s. 4). Denne begrundelse kan minde om og kan sammenlignes med neutraliseringsteknikken, appel til højere loyalitet, som netop omhandler at den kriminelle føler en større samhørighed med de normer, som er i en subgruppe end i den øvrige befolkning, og dermed kan retfærdiggøre sin kriminelle handling med loyalitet til gruppen (Sykes, & Matza, 2018, s. 167). De sociale normer fra den øvrige befolkning kan dermed blive neutraliseret med brug af neutraliseringsteknikken appel til højere loyalitet. Muldyr 2 behøver ikke nødvendigvis at ønske at bryde loven for at passe ind i gruppen, men kan have været i et dilemma, hvor den højere loyalitet har fremstået vigtigere end at overholde loven (Sykes & Matza, 2018 s. 167). Informanterne blev alle rekrutteret af mennesker i deres sociale omgangskreds, og de kan have været i et dilemma mellem ønsket om at bevare relationen med rekrutteren, eller at overholde loven.

Ifølge Akers kan omgangskredsens positive eller negative reaktioner på en adfærd præge tilbøjeligheden til at et individ fortsat udfører en adfærd. Dette kan komme til udtryk ved at informanterne påpeger at den efterfølgende dom ikke har haft nogle markante sociale konsekvenser for dem;

“Så jeg føler ikke det har skadet mit image, kun for dem som ikke kendte mig” (Muldyr 1, Bilag 1, s. 2).

Muldyr 1 beretter i citatet om, at hans primære omgangskreds ikke har ændret syn på ham, og ej heller har mødt ham med negative reinforcements omkring domfældelsen. Som tidligere beskrevet er den primære omgangskreds dem som har størst påvirkning på individers definitioner af lovbrud. Dermed kan denne adfærd bibeholdes, idet muldyr 1 mødes med positive eller neutrale reinforcements, såsom accept af lovbruddet fra den primære vennegruppe (Akers, 2018, s. 81). Når muldyr 1 mødes med positive eller neutrale reinforcements, kan det også observeres af andre medlemmer i gruppen, hvilket yderligere kan bidrage til at øvrige medlemmer i gruppen får positive definitioner til muldyrsaktivitet. Politi Medarbejderen og AML2 påpeger endvidere at det er sjældent at forældre taler med deres børn omkring risikoen ved at blive muldyr og at låne deres konto ud (Politi, bilag 6, s.7 & AML2, bilag 5, s. 3);

“...vi ved at som forældre der opdrager man for eksempel ved at siger; du må ikke stjæle cykler... du må ikke stjæle i butikker... du må ikke slå for det faktisk også ulovligt, men du får måske ikke at vide at du skal ikke sætte din konto til rådighed for andre” (Politimedarbejder, bilag 6, s.7).

Dermed kan de unge få deres primære påvirkning til at danne normer og holdninger til det at være muldyr, fra deres jævnaldrende og ligesindede, hvor der ikke identificeres sociale konsekvenser ved en lovovertrædelse, og hvor risikoen for at agere muldyr ikke bliver italesat. Ud fra Akers teori om differential association, kan denne påvirkning have stor betydning for om et individ involveres i muldyrsaktivitet. Den sociale påvirkning kan også komme på spil i forbindelse med at definere, hvorvidt noget er farligt eller forkert. Politimedarbejderen har erfaret at der er sket en udvikling i hvordan unge benytter deres kontoer, og at en økonomisk transaktion mellem unge kan ske hastigt, og uden videre forbehold, via de nye betalingstjenester;

“Jeg snakkede med en fra mobilepay, som sagde, at der er eksempler på unge, der overfører penge til hinanden via mobilepay, simpelthen bare for at se hvor meget de

har på deres konto... de der transaktioner, de flyver bare meget mere” (Politi, bilag 6, s. 5).

Muldyr 1 og Muldyr 3, beretter endvidere om, at de og deres jævnaldrende i skole og fritid generelt havde en løs omgang med deres konto og hævekort, hvor de lånte kort ukritisk ud til hinanden (Muldyr 1, bilag 1, s. 1, & Muldyr 3, bilag 3, s. 2). Ud fra dette kan man få en fornemmelse af, at der er opstået en kultur, hvor det er acceptabelt og normaliseret at dele hinandens konto og hævekort. Denne normalisering kan ud fra Akers teori om social læring give de unge neutrale associationer til det at udlevere sine kontooplysninger, hvilket kan formindske deres forbehold for at blive muldyr, såfremt de skulle møde en muldyrsrecruiter, idet de ikke har internaliseret definitioner der er forbeholdene overfor det at udlåne kort og konti.

Den sociale påvirkning kan også komme fra de sociale medier. Mange mennesker bruger hver dag lang tid på de sociale medier, og som nævnt i analyse 1, florerer muldyrsrecruitere også på internettet hvor de udtrykker positive tilsagn ved at agere muldyr. Akers teori om social læring påpeger, at det har en betydning, at associationer sker ofte, og dermed vil have en større påvirkning på individets adfærd. Ud fra denne teori vil der være risiko for at individets tilbøjelighed til at agere muldyr, vil blive forøget, idet de bliver eksponeret for reklamer på de sociale medier som normaliserer og romantiserer muldyrsaktiviteter. Akers teori argumenterer netop for at jo mere et individ bliver udsat for normer og værdier i det primære miljø, som kan være de sociale medier, jo mere kan de begynde at tilegne sig samme overbevisning.

Sammenfattende kan social påvirkning spille en vigtig rolle når et individ bliver involveret i muldyrsaktivitet. Hvis den primære omgangskreds udtrykker positive holdninger til at være muldyr og undlader at tale om risikoen, kan dette påvirke individets tilbøjelighed til at begå kriminalitet. Derudover kan individer også opleve positive reklamer og udsagn, om muldyrsaktivitet, på de sociale medier, hvilket kan normalisere lovovertrædelsen. Der ses også en tendens til at de i nogle ungdomsgrupper er normaliseret at låne sit hævekort ud, og samtidig med at forældre sjældent taler med deres børn om muldyrsaktiviteter, kan dette øge risikoen for involvering i muldyrsaktivitet.

4.2.2. Økonomisk gevinst

Det meste kriminalitet bliver begået med henblik på at få en økonomisk gevinst (Bislev & Hansen, 2013, s. 55), og økonomi er også den faktor som informanterne nævner som den mest åbenlyse faktor for at de blev muldyr (Transskribering). Muldyr 1's første indskydelse

da han blev kontaktet af en recruiter var, "*Jeg tænkte bare; fedt! penge!*" (Muldyr 1, bilag 1, s. 1) hvilket kan tolkes som at Muldyr 1 ser penge som positive reinforcement, og at han har positive stemte *definitions* over for at erhverve sig penge. Muldyr 2 fortæller desuden at han ønskede at tjene nogle nemme hurtige penge, da han grundet sin unge alder ikke havde mange (Muldyr 2, Bilag 2, s. 1). Han boede på tidspunktet hjemme hos sine forældre, som dækkede de basale nødvendigheder for ham, og det tolkes derfor at det var for at leve en mere luksuriøs livsstil, frem for en nødvendighed at han blev muldyr (Muldyr 2, bilag 2, s. 1). Set ud fra sociallæringsteori kan Muldyr 2 have observeret, at økonomisk luksus er en adfærd, han ubevidst eller bevidst ønsker at imitere (Akers, 2018, s. 83), og dermed var muldyrsaktivitet en måde at realisere dette på.

Økonomi er også en væsentlig faktor, når der rekrutteres via de sociale medier, og som tidligere beskrevet bærer opslagene præg af at vise at man kan opnå økonomisk velstand via muldyrsaktiviteter. Muldyr 4, beretter om at blive muldyr, da han lånte penge af en privatperson på facebook i en lånegruppe. Muldyr 4 skulle låne 3000 kr. til nødvendigheder, men i stedet overførte udlåneren 40.000 kr. til hans konto og bad ham videreføre 37.000 til en anden konto. Muldyr 4 mistænkte godt at hans konto blev brugt til at hvidvaske penge, da han så de 40.000 på sin konto, "*Du er da i gang med at hvidvaske sorte penge eller sådan noget*" (Bilag 7, s. 3). Men på trods af mistanken om hvidvask, fik udsigten til at låne nødvendige penge, ham til at se bort fra mistanken og acceptere lånet ved at videreføre pengene til en anden konto (Bilag 7, s. 3). Denne adfærd kan ud fra Stykes og Matzas teori om neutraliserings-teknikker, forklares med afvisning af skadeslidelse, Sykes og Matza påpeger at afvisning af skadeslidelse kan være at en kriminel handling sker med henblik på at aflevere det stjålne tilbage og at der dermed ikke skete en skade mod nogen (Sykes, & Matza, 2018, s. 165), hvilket kan være muldyr 4's legitimering af lovovertrædelsen, idet han blot ønskede et lån, som han ville tilbagebetale. Ifølge social læringsteori behøver Muldyr 4 ikke nødvendigvis at have en positiv holdning til kriminalitet for at begå kriminalitet, men også de neutrale holdninger til kriminalitet er et parameter der kan bidrage til at et individ begår kriminalitet.

Sammenfattende kan den økonomiske faktor have haft en påvirkning for flere af informanterne i forhold til at de blev involveret i muldyrsaktiviteter. Dette kommer til udtryk ved, at den forventede økonomiske gevinst kan have haft en tillokkende fristelse i at opnå økono-

misk velstand som oversteg informanternes forventninger om straf, eller have været en oplevelse af en økonomisk nødvendighed som overstiger de subjektive neutrale eller negative holdninger til kriminalitet.

4.2.3. Fravær af afskrækkelse

Udover social påvirkning og økonomisk gevinst, kan fravær af afskrækkelse også være en faktor, når et individ bliver involveret i muldrysaktivitet. Med afskrækkelse hentydes der til individets forventede strafferetlige sanktioner ved lovovertrædelsen, men også til den opdagelsesrisiko som informanterne tillægger muldrysgeringen.

Informanten, Muldyr 2, havde ved lovovertrædelsen ikke nogen betydelige bekymringer i forhold til at stille sin konto til rådighed og agere muldyr. Han så ikke en potentiel risiko for at blive opdaget af lovhåndhævere; *“Som jeg så det, så kunne der ikke ske noget”* (Muldyr 2, bilag 2, s. 2). Ifølge Akers begreb, differential reinforcement, vil individers tilbøjelighed til at begå en lovovertrædelse, være præget af opdagelsesrisikoen og graden af den straf, de forventer at få. Dette kan både være præget af deres egne erfaringer eller observation af andres situationer med straf eller positive oplevelser (Akers, 2018, s. 83). Muldyr 2's specifikke definitioner af at begå lovovertrædelse som muldyr kan dermed være præget af at han ikke så en risiko ved at begå lovovertrædelsen, eller at han havde observeret andre udøve samme handling med et positivt outcome. Muldyr 2's differential reinforcement, er altså at han ikke forventede at opleve en straf ved at begå lovovertrædelsen. Muldyr 2 rationaliserede dermed, at det økonomiske og sociale udbytte ved at agere muldyr var større end risikoen for at blive opdaget. Der var altså på gerningstidspunktet overvejende positive definitioner ved at agere muldyr, som rationaliserede informantens handling (Akers, 2018, s. 82). Muldyr 2 havde som beskrevet lave forventninger til opdagelsesrisikoen da han satte sin konto til rådighed. Specialets eksperter har dog, modsat muldyr 2, en forventning om høj opdagelsesrisiko. Politimedarbejderen oplyser at muldyrene ofte bliver fanget (Politi, bilag 6, s. 3), og AML1 beretter om at bankernes avancerede monitoreringssystemer, registrer ændringer i kundernes transaktionsadfærd, og dermed fanger mange af muldyrene (AML1, bilag 5, s.). AML udtaler samstemmende at der er stor sandsynlighed for at et muldyr vil blive fanget, idet der er et offer som er blevet frarøvet et højt beløb, *“vi vil næsten altid fange muldyrene fordi der sidder jo en der er blevet svindlet. Der er jo en der har mistet pengene. Og den person vil henvende sig til sin bank eller politiet, og det er jo derigennem at vi oftest vil finde vores muldyr, det er jo ved at have kontakten til den bank som er blevet svindlet. Så vi vil tit opdage vores muldyr.”*

(AML2, bilag 5, s.5). Der kan dermed identificeres en diskrepans mellem muldyrenes forventning om lav opdagelsesrisiko, og eksperternes forventninger om høj opdagelsesrisiko. Denne diskrepans kan skyldes at eksperterne er biased i forhold til at de i deres virke kun antræffer de muldyr som bliver opdaget for lovovertrædelsen, og ikke de som succesfuldt undslipper. Hvorimod muldyrene, da de rekrutteres, blev mødt af en recruiter der kan have haft en agenda om at skjule opdagelsesrisikoen, således muldyret accepterer rekrutteringen.

Straffens længde og graden af hårdhed kan også i nogle tilfælde virke afskrækkende på individer. Muldyr 3 fik for sin muldyrsgerning en bødestraf på under 20.000 kroner, og blev idømt 1 års betinget fængsel. Hans eftertænkninger om dommen, var at dommen ikke havde haft indgribende økonomiske konsekvenser i hans livssituation (Muldyr 3, Bilag 3, s. 2.). Da Muldyret ikke kendte til strafferammen inden han begik lovovertrædelsen, har dette ikke haft en indvirkning på hans tilbøjelighed til at begå gerningen. Derimod kan muldyrets bagatelliserende holdning til strafferammen bidrage til at han selv, eller andre i hans nærmiljø ikke ser de strafferetlige sanktioner som afskrækkende og derfor kan blive fristet til at blive involveret i muldyrsaktivitet.

Udover risikoen for at blive opdaget i gerningstidspunktet og straffens karakter, kan forskellige kriminelle handlinger også tillægges forskellige grader af foragt eller accept, for eksempel vækker seksualforbrydere eller mordere, typisk større foragt end en butikstyv eller en der har begået skattesvig. Der kan derfor være forskel for individer i hvor afskrækkende kriminalitetsformen anses for individet at være, alt efter hvilke definitioner til kriminalitetsformen, der er internaliseret i individet. Det at begå en lovovertrædelse og efterfølgende blive stemplet af det omkringliggende samfund som værende kriminel, kan derfor være en afskrækkende faktor hvis kriminalitetsformen vækker negative definitioner. Interviewene med informanterne tyder dog på, at de ikke så det at være dømt for at agere muldyr som værende en vej til at blive set på som kriminel. Muldyr 2, som er dømt efter straffelovens §290a, fortalte at han ikke så sig selv som kriminel efter muldyrs gerningen; *altså jeg er jo ikke kriminel (Muldyr 2, Bilag 2, s.2)*. Dermed mener Muldyr 2 ikke at have tilegnet sig et stempel som kriminel, på trods af at han har begået en kriminel handling som han er dømt for. Dette kan tolkes som en neutralisering af denne type lovovertrædelse. AML2 understøtter perspektivet om at agere muldyr, ikke i samme grad virker afskrækkende og farligt, som andre kriminalitetsformer kan gøre, *“Det er ikke så farligt, vel? For du bringer ikke dig selv i spil. Du skal bare udlevere dit kort. ... man vil hellere udlevere sit kort, end man vil begå indbrud og røveri...”* (Aml2, bilag

5, s. 5). AML2 giver altså en mulig forklaring på hvorfor muldyrsgerningen kan virke mindre afskrækkende at blive involveret i, i forhold til andre kriminalitetsformer. Det kan være vanskeligt for et fristet potentielt muldyr at definere grænsen mellem den lovlige og ulovlige del af aktiviteten, idet det kan virke uskyldigt at låne sit kort eller konto ud, uden selv aktivt og fysisk at være i kontakt med de ulovligt erhvervede penge. Politimedarbejderen understøtter denne hypotese, og uddyber at det ikke føles kriminelt at udlåne sin konto; *“jamen du føler ikke du gør noget... Du stiller jo “bare”, i gåseøjne, din konto til rådighed...”* (Politi, bilag 6, s. 4). Dermed kan muldyrsaktivitet for det enkelte individ opleves som en gråzone mellem hvad der er rigtigt og forkert.

Sammenfattende kan fravær af afskrækkelse være en faktor, der kan bidrage til, at nogle individer bliver involveret i muldyrsaktiviteter. Fravær af afskrækkelse kan være baseret på individets forventning om ikke at blive straffet, forventning om lav pågældelsesrisiko, eller mangel på negative konsekvenser forbundet med lovovertrædelsen i deres omgangskreds eller deres livssituation. Informanterne viser, at de ikke nødvendigvis så sig selv som kriminelle trods deres deltagelse i kriminel aktivitet hvilket kan skyldes en bagatellisering af deres handlinger, ligesom at de ikke oplever muldyrsgerningen som en alvorlig lovovertrædelse i sammenligning med andre kriminalitetsformer.

4.2.4. Uvidenhed

Den sidste identificerede faktor omhandler uvidenhed. Uvidenhed fremkommer som en gennemgående strategi, informanterne i specialet benytter sig af til at neutralisere deres lovovertrædelse. Informanternes udtalelser om uvidenhed har dog i rettens forstand ikke været nok til at undslippe at blive straffet for lovovertrædelsen. De 3 interviewede muldyrsinformanter er alle dømt efter straffelovens § 290a, og som benævnt i afsnit 1.3.1. om lovgrundlaget for muldyrsgerninger, påkræves der fortsat for dom efter denne lovgivning, og dermed har domstolen vurderet at der har været forsæt. Forsæt omhandler at den kriminelle handling skal kunne tilregnes individet, eller at individet har handlet med den fornødne tilregnelser (Elholm, 2013, s. 69). Dermed har alle muldyr været vidende om at der kunne foregå kriminel aktivitet med brug af deres konto. Uvidenhed blev dog alligevel benyttet af muldyrene til at neutralisere deres lovovertrædelse. For eksempel beskriver Muldyr 3 at;

“Jeg blev kontaktet af en ven, som spurgte om jeg ville lægge konto til.. altså jeg fik ikke at vide hvad det var til. Så ja, så tænkte jeg ikke mere over det. Så jeg var jo ikke klar over det. Jeg var ikke bevidst om at det foregik (Muldyr 3, Bilag 3, s. 1).

Uvidenhed, i den form som Muldyr 3 i ovenstående citat benytter, kan forklares med brug af Sykes og Matzas neutraliseringsteknik, afvisning af ansvar. Neutraliseringsteknikken om afvisning af ansvar omhandler netop at individet ikke selv ser det fulde ansvar i den kriminelle handling og at skylden måske endda kan ligge andet steds (Sykes, & Matza, 2018, s. 165). Muldyr 3 bruger uvidenhed til at fralægge sig ansvaret og neutralisere lovovertrædelsen ved at afvise at have kendskab til, at der overhovedet blev begået en lovovertrædelse, da han udlånte sin konto. Muldyr 3 kan ved at afvise ansvaret, tillægge betydning til den ydre omstændighed, i at kammeraten ikke oplyste ham om hvad hans kort skulle bruges til, og at muldyr 3 derfor var overlagt til uvidenhed. Muldyr 3 kan måske endda se sig selv som et offer for omstændighederne i at han ikke blev oplyst om, hvad hans konto skulle benyttes til. Denne neutraliseringsteknik kan også være en måde at forsøge at undgå ansvaret på, idet informanterne kan have en forestilling om at jo mindre de ved, jo mindre kan de dømmes for i strafferetlig forstand. De kan altså med vilje undgå at få viden i forsøget på at holde sig straffri. Udover uvidenhed som en metode at holde sig straffri i juridisk forstand, kan uvidenhed også være en måde at holde sig straffri i forhold til det kriminelle netværk som har rekrutteret muldyret;

...jeg kan med ro i sindet sige at jeg kender heller ikke dem der har rekrutteret mig, så jeg behøver ikke engang have dårlig samvittighed når politiet banker på, for jeg ved det ikke. Jeg lyver ikke, for jeg ved det ikke (AML2, bilag 5, s. 8).

Som tidligere beskrevet kan muldyret være en del af en større kriminel organisering. Muldyret kan have en bekymring for hvordan den kriminelle organisering kan sanktionere ham, såfremt han bliver pågrebet og oplyser lovhåndhævere om bagmændene og deres kriminelle gerninger. Dermed kan uvidenhed være en måde for muldyret at undgå at komme i dette dilemma. Det kan også være at de kriminelle bagmænd bevidst holder muldyret i uvished, og dermed er der ikke mulighed for at muldyret kan sladre om deres gerninger.

Muldyr 2 beretter også om uvidenhed omkring hvor pengene der blev indsat på hans konti, stammede fra, men at han dog mistænkte at de stammede fra en lovovertrædelse, *Jeg vidste det egentlig ikke. Men jeg kunne godt tænke mig frem til at det ikke var lovlige penge (Muldyr*

2, Bilag 2, s. 2). Denne strategi ved bevidst at undlade at spørge ind til hvor pengene stammede fra og derved kunne afvise ansvaret, kan ud fra Akers teori om social læring tolkes som at informanten har tilegnet sig generelle definitioner som værende moralsk negativt stemte over for det at agere muldyr, eller i hvertfald er vidende om samfundets normer, men at informantens subjektive forventninger om positive reinforcements, såsom social accept eller økonomisk belønning, har opvejet definitionen af situationen som værende overvejende positiv. Informantens bevidste undgåelse af viden om hvor pengene stammer fra, kan være en måde at undgå de potentielle moralske kvaler som kan følge med viden om hvor pengene stammer fra. Når ofret ved hjælp af bevidst at holde sig uvidende ikke bliver personificeret, kan det sammenlignes med neutraliseringsteknikken, afvisning af skadeslidelse, hvorved muldyret kan justificere sin gerning over for sig selv, ved ikke at forestille sig et lidende offer for gerningen, men derimod fastholde uvished om at der overhovedet er et lidende offer. Man har altså derfor ingen personlige erfaringer med ofret, som kan påvirke beslutningen om at begå en lovovertrædelse som muldyr. Når der er fravær af bevidstheden om at der er et offer lidende bag lovovertrædelsen, kan det svække forbeholdene for at begå handlingen (Sykes & Matza, 2018, s. 166).

Sammenfattende kan det konstateres, at muldyr kan benytte sig af neutraliseringsteknikker som afvigelse af ansvar og påberåbelse af uvidenhed for at retfærdiggøre deres lovovertrædelse og dermed neutralisere ansvaret. Muldyrene blev dog alligevel holdt ansvarlige i retssystemet, hvilket indikerer, at muldyrene var bevidste om de kriminelle handlinger, de deltog i.

4.2.5. Opsamling del 2

Analysens 2 del har undersøgt de forskellige faktorer der er på spil, når et muldyr bliver rekrutteret. Faktorerne blev identificeret gennem kodningen og omhandler social påvirkning, økonomisk gevinst, fravær af afskrækkelse og uvidenhed. Disse faktorer blev analyseret ud fra teori om neutraliseringsteknikker og social læringsteori for at forstå de subjektive mekanismer og normer, der kan påvirke individets beslutning om at blive involveret som muldyr. Analysen har vist at økonomisk gevinst er en central faktor, idet informanterne begik lovovertrædelse som muldyr for at opnå en økonomisk gevinst. Den økonomiske gevinst var en fristelse, idet der var forventninger om at det kunne medføre en luksuriøs livsstil, som informanterne har erfaret som ønskværdige. Den økonomiske gevinst kan dog også for individet, der bliver muldyr, være en nødvendighed, der overstiger de ellers negative holdninger til kriminalitet. Social påvirkning spiller også en væsentlig rolle, idet omgangskredsens accept og

individets sociale status kan påvirke individets beslutning om at blive muldvar. Hvis den primære omgangskreds udtrykker positive holdninger til at være muldvar, og undlader at tale om risikoen, kan det påvirke individets tilbøjelighed til at handle derefter, på trods af viden om de omkringliggende normer. Også faktoren om fravær af afskrækkelse kan bidrage til at et individ bliver muldvar. Fravær af afskrækkelse kan være baseret på individets forventning om straf eller mangel på negative konsekvenser ved at udøve muldvarsgerningen. Der er også identificeret fravær af afskrækkelse i at blive set som et muldvar, idet muldvar ikke for informanterne er forbundet med kategorien kriminel. Dette kan skyldes en bagatellisering af deres handlinger, og manglende negative definitioner ved at agere muldvar. Den sidste identificerede faktor var uvidenhed, hvor informanterne påråber sig uvidenhed for at slippe for moralske kvaler, eller som en måde at forsøge at slippe for straf. Sammenfattende kan det siges, at en kombination af den økonomiske gevinst, den sociale påvirkning af omgangskredsen, fravær af afskrækkelse ved lav opdagelsesrisiko og lav forventning om straf, samt påberåbelse af uvidenhed kan være afgørende faktorer, der påvirker beslutningen om at blive rekrutteret som muldvar. Forståelsen af disse faktorer og mekanismerne bag, er relevante i forhold til at udvikle effektive kriminalpræventive tiltag og bekæmpelse af organiseret kriminalitet, som vil blive diskuteret i næste afsnit.

4.3. Analytiske fund i et kriminalpræventivt perspektiv

Ovenstående analyse kan pege i retningen af flere forebyggelsestiltag med udgangspunkt i de identificerede faktorer. I dette afsnit diskuteres analysens fund i et kriminalpræventivt perspektiv.

Muldvar er vigtige for kriminelle bagmænd når det kommer til at få en gevinst ud af den begåede økonomiske kriminalitet. Når en kriminel bagmand benytter muldvar til at hvidvaske pengene fra en lovovertrædelse, slører det sporet tilbage til bagmanden, og dermed gøres det digitale spor det svært at opklare, hvem bagmanden er. Uden muldvar ville det være mere kompliceret at hvidvaske de ulovligt erhvervede penge, samtidig med at bagmanden forbliver anonymiseret (Loggen & Leukfeldt, 2022, s. 222). Det er derfor et vigtigt kriminalpræventivt område, da en reduktion i antallet af villige muldvar, vil komplicere hvidvask, og dermed kan det blive mindre attraktivt at begå økonomisk svindel. Kriminalitetsforebyggelse handler blandt andet om at forsøge at forudse fremtiden, idet forebyggelse omhandler at forhindre

handlinger som endnu ikke er fundet sted (Mannov, 2013, s. 275). Der er forskellige kriminologiske perspektiver på hvordan kriminalitetsforebyggelse kan kvalificeres, heriblandt risikofokuseret forebyggelse og situationel forebyggelse. Risikofokuseret forebyggelse baserer sig på forståelsen af kriminalitet som udviklingsmæssigt bestemt, og trækker på kriminologiske analyser af hvilke sociale og individuelle faktorer der påvirker sandsynligheden for at personer begår en kriminel handling (Mannov, 2013, s. 276). Situationel forebyggelse trækker i højere grad på kriminologiske analyser af konkrete kriminalitets forekomster, og den kriminologiske forståelse af kriminel adfærd, som en mulighed der præsenterer sig i tid og rum (Mannov, 2013, s. 276). Da jeg ikke har baggrundsdata på informanternes risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer på rekrutteringstidspunktet, vil jeg tage udgangspunkt i den situationelle forebyggelses tilgang til at give bud på kriminalpræventive tiltag.

Specialets analyse fastslog at det i følge rutinaktivitetsteorien kan være svært for egnede beskyttere at forhindre en rekruttering af et potentielt muldyr både i det fysiske miljø og på de online medier. Digitaliseringen vil formentlig fortsætte med at udvikle sig, og der er kommet flere krypterede og anonymiserede sider til, hvorpå en recruiter kan skjule sin identitet samtidig med at han rekrutterer muldyr. Ligeledes vil potentielle muldyr formentlig også fortsætte de nuværende rutineaktiviteter såsom at gå i skole, mødes med ligesindede på gaden eller se på opslag på de sociale medier, hvor der kan være risiko for at de støder ind i en recruiter. Derfor kan det være interessant i stedet at fokusere på fundene fra delanalyse 2, hvor de subjektive og sociale faktorer som påvirkede informanternes involvering i muldyrsaktivitet blev belyst. Forståelsen af disse faktorer og mekanismerne bag dem, er vigtige for at udvikle effektive tiltag og strategier til forebyggelse af muldyrsaktivitet, og dermed bidrage til bekæmpelse af organiseret kriminalitet. Kriminologen Ronald V. Clarke påpeger fire centrale mekanismer, hvorigennem man kan påvirke potentielle gerningsmænds beslutning om at begå kriminalitet. Den første mekanisme omhandler at forøge den oplevede indsats, som gerningsmanden skal yde for at lykkes med at begå lovbruddet (Mannov, 2013, s. 276). I relation til specialets analyse kan dette sættes i forbindelse til informanternes oplevelse af at det at agere muldyr virker som en ikke alvorlig handling, og at det kan være svært for dem at skelne mellem det lovlige og ulovlige ved at være muldyr. Det kan derfor virke kriminalpræventivt, såfremt man forøger indsatsen i den kontekst, hvor muldyret skal have indsat de ulovligt erhvervede penge på sin konto. Sværhedsgrad kan i denne kontekst forøges ved tiltag såsom at muldyret i højere grad aktivt skal identificere sig, og redegøre for beløbet, når de skal modtage et større beløb fra ikke tidligere kendte kontoer. På denne måde bliver det tydeligt for

muldyret at deres personlige oplysninger er på spil og vil kunne fremdrages i en eventuel efterforskning, samtidig med at muldyret skal gøre noget aktivt for at tillade opbevaring af pengene på deres konto. Dermed bliver det i højere grad tydeliggjort at de ved at sætte deres konto til rådighed, bidrager til kriminaliteten. Dette taler også ind i Clarkes forslag om anden mekanisme, som omhandler at forøge den oplevede risiko, der er for at blive opdaget, når der begås et lovbrud (Mannov, 2013, s. 281). Som beskrevet i analysen blev det identificeret at fravær af afskrækkelse, såsom en lav opdagelsesrisiko og lave forventninger til straf, havde en væsentlig betydning, for muldyrsinformanterne da de blev involveret i muldyraktivitet. Et præventivt tiltag for at forhindre muldyrsaktivitet, kan derfor være at forøge de afskrækkende faktorer, og dermed højne den oplevede risiko ved at blive muldyr. Det kan være subjektivt, hvad der for enkelte individer defineres som afskrækkende høj opdagelsesrisiko. I kontekst med analysen, hvor et af muldyrene ikke anerkendte at der overhovedet var en opdagelsesrisiko, kan yderligere oplysning omkring bankernes høje opdagelsesmuligheder, og at muldyrene ved at stille deres konto, med navn og personnummer, til rådighed for bagmændene, aktivt forbindes med de ulovligt erhvervede penge, formentlig virke præventivt. Den tredje mekanisme Clarke påpeger som kan påvirke gerningsmandens tilbøjelighed til at begå kriminalitet, er ved at reducere den forventede gevinst ved den kriminelle handling (Mannov, 2013, s. 281). Da gevinsten ved at agere muldyr udbetales af recruiteren, er det svært i et kriminalpræventivt fokus at justere denne gevinst. Dog kan en metode være at oplyse omkring de mange situationer, hvor muldyr bliver snydt, og dermed ikke får en gevinst. Der kan ligeledes oplyses om at muldyr ved straf kan pålægges en bødestraf, så de i stedet for en forventet økonomisk gevinst, oplever et større økonomisk tab. Dette kan muligvis reducere potentielle muldyrs forventning om gevinst i sådan en grad, at de ikke ser det fordelagtigt at agere muldyr. Den sidste mekanisme Clarke foreslår er at fjerne "undskyldninger" for at begå kriminalitet (Mannov, 2013, s. 281). Undskyldninger kan i forhold til specialet anses som værende informanternes brug af neutraliseringsteknikkerne, afvigelse af ansvar, afvisning af skadeslidelse, samt appel til højere loyaliteter. Et forebyggende tiltag for at reducere disse undskyldninger kan være ved hjælp af yderligere oplysningskampagner. Med fokus på neutraliseringsteknikken, afvisning af ansvar, kan der oplyses omkring strafferammen for muldyrsaktivitet, således at befolkningen er klar over ulovligheden ved at stille sin konto til rådighed. Dette kan også påvirke de som kan gøre brug af neutraliseringsteknikken, appel til højere loyalitet, idet potentielle muldyr får tydeliggjort risikoen, og dermed forhåbentlig vægter deres egen risiko for straf højere end loyaliteten til gruppen. Neutraliseringsteknikken, afvisning af skadeslidelse,

kan teoretisk imødegås ved hjælp af en strategi om at stimulere et potentielt muldyrs samvittighedsfølelse (Mannov, 2013, s. 282). Dette kan opnås ved hjælp af yderligere oplysning til befolkningen, omkring hvor pengene muldyr hvidvasker kan stamme fra. Dette kan for eksempel være fra kontakt svindel, hvor ældre mennesker, via svindel, er blevet franarret deres penge. Dette kan være en måde at stimulere de potentielle muldyrs samvittighedsfølelse, så de får et internaliseret billede af et potentielt offer, og dermed reducere tilbøjeligheden til brug af undskyldningen om afvisning af skadeslidelse til at begå lovovertrædelse ved at agere muldyr.

Et opmærksomhedspunkt ved at benytte sig af situationel tænkning omkring kriminalpræventive tiltag, er forskydningseffekter (Mannov, 2013, s. 284). Forskydningseffekter omhandler at når kriminaliteten vanskeliggøres, kan den ændre sig for eksempel ved at kriminaliteten flytter sig til at foregå på en anden lokation, på et andet tidspunkt, i en anden form eller at der kommer andre typer gerningsmænd til. Et eksempel på dette kan være udviklingen i brugen af kreditkort frem for kontanter, hvilket har påvirket berigelseskriminalitet til at foregå for eksempel som afluring af kreditkortoplysninger, frem for tyveri af kontanter (Mannov, 2013, s. 285). Der er altså en risiko for at på trods af at de foreslåede forebyggende tiltag har en direkte virkning ved at reducere muldyrsaktivitet, så kan der ske en forandring i kriminaliteten, således de forebyggende tiltag blot flytter, eller ændrer formen på, hvordan hvidvask kan foregå. En positiv effekt af situationel kriminalitetsforebyggelse kan være i form af afsmittende virkning (Mannov, 2013, s. 286). En positiv afsmittning kan, set i relation til specialet, være i forhold til de sociale gruppers påvirkning. I specialets analyse blev det tydeliggjort at muldyr kan være påvirket af deres primære sociale grupper. Såfremt de ovennævnte tiltag er virksomme for bare enkelte individer i en social gruppesammenhæng, kan der ske en afsmittende virkning på andre potentielle muldyr, som kan være påvirkelige over for gruppe-mentaliteten om at involvering i muldyrsaktivitet er afskrækkende, moralsk dårligt i form af stimuleringen af samvittighedsfølelsen eller en besværlig og risikofyldt affære.

Opsummerende er det vigtigt med kriminalpræventive tiltag i forhold til at formindske muldyrsaktivitet, idet en reducere i antallet af villige muldyr kan gøre det mindre attraktivt at begå økonomisk svindel. I dette kriminalpræventive afsnit er situationel forebyggelse valgt som tilgang for at fokusere på de subjektive og sociale faktorer, der påvirkede informanternes involvering i muldyrsaktivitet. For at påvirke potentielle muldyrs beslutning om at agere muldyr, kan de fire mekanismer, identificeret af kriminologen Ronald V. Clarke anvendes. Det

første teoretiske forebyggelsestiltag der præsenteres, er at forebygge muldyrsaktivitet ved at forøge sværhedsgraden, så muldyret aktivt skal identificere sig og redegøre for beløbet, når de modtager større beløb. Andet tiltag kunne være at højne befolkningens viden omkring opdagelsesrisikoen ved at blive muldyr, og dermed forøge de afskrækkende faktorer. Tredje tiltag kan være at reducere befolkningens forventning om at få en gevinst ud af lovovertrædelsen, ved oplysning om at muldyr ofte bliver snydt af bagmanden, og at de ved dom får en bødestraf, hvilket fjerner gevinsten. Fjerde tiltag kan være at fjerne de undskyldninger informanterne gjorde brug af, igen ved hjælp af oplysning, ved at øge bevidstheden om de skadelige konsekvenser af muldyrsaktivitet. Dette kan være ved at personificere det bagvedliggende offer, og tydeliggøre risikoen for gerningen, så det forhåbentlig overstiger ønsket om social accept samt oplyse om strafferammen for lovovertrædelsen. Det er væsentligt at bemærke at dette er teoretiske forebyggelsestiltag, som udspringer af analysen af specialets begrænsede datamateriale.

5. Diskussion af analysens fund og international forskning

Ovenstående analyse bygger på fund fra specialets datamateriale, som er udgjort af de afholdte interviews og lurking på de sociale medier. Da der er begrænset datamateriale, udfordrer det muligheden for at lave generaliserede slutninger. Der er dog på international basis forsket i et lignende felt, og jeg vil her sammenholde analysens hovedfund i relation til international forskning, hvor der kan identificeres sammenfald eller afvigelser. Den primære forskning fokuseret på rekruttering af muldyr til hvidvask, stammer fra Hollandske forskere. Dette speciales delanalyse 1 påpeger de arenaer hvor rekrutteringen af muldyr kan forekomme, som værende på de sociale medier og som ansigt-til-ansigt rekrutteringer eksempelvis på uddannelsesinstitutioner eller andre offentlige lokationer. En Hollandsk forskningsartikel, Money Mules and Cybercrime Involvement Mechanisms: Exploring the Experiences and Perceptions of Young People in the Netherlands, understøtter dette fund, idet der i studier ses eksempler på at individer bliver antruffet af recruiters i deres vennegruppe og blandt familier eller af fremmede de møder i det offentlige rum. Forsknings viser endvidere at det primært er de eksisterende bånd hvorigennem der bliver rekrutteret nye muldyr på skoler, i sportsklubber eller på gaden, idet der er et forudgående tillidsbånd (Bekkers, Houten, Spithoven & Leukfeldt, 2023, s. 4). Et andet hollandsk studie, Recruiting money mules on instagram, har undersøgt rekrutteringen af muldyr på Instagram. I dette Hollandske studie er der identificeret en større mængde opslag og profiler hvorfra der søges muldyr. Der er ikke i dette speciale fundet

rekrutteringsopslag på instagram, men der kan ses flere ligheder fra de hollandske fund på instagram, til specialets fund på Tiktok, Facebook og Snapchat (Bilag 7, s. 1-5). Det hollandske studie har blandt andet fundet at alle opslag, hvor der søges efter muldyr, indebærer visuelle eller skriftlige referencer til det at tjene mange og hurtige penge (Bekkers & Leukfeldt, 2022, s. 9), hvilket også er fundet i indeværende speciale (Bilag 7, s.1-5). Analysens del 2 påpeger at den økonomiske faktor bærer en væsentlig betydning når individer blive involveret i muldyrsaktivitet, hvilket ligeledes kan underbygges med forskning om det at hunge efter en luksuriøs livsstil er en af de største faktorer til at folk involveres i både cybercrime og traditionelt organiseret kriminalitet (Bekkers, Houten, Spithoven & Leukfeldt, 2023, s. 4). Specialet finder ligeledes at den sociale påvirkning har en stor betydning for om informanterne blev involveret i muldyrsaktivitet. Dette fund understøttes ligeledes af forskning, der påpeger at der findes subkulturer hvorpå økonomisk svindel, er anset som acceptabelt, og at medlemmer i disse grupper har tendens til at blive infiltreret af disse normer og værdier. Dermed er der højere sandsynlighed for at individer hvor deres sociale omgangskreds, er positivt stemte overfor kriminalitet, vil indgå i kriminalitet (Bekkers, et. al. 2023, s. 4). Specialet tillægger endvidere forklaringskraft til at informanternes oplevelser af fravær af afskrækkelse, såsom lave forventninger til opdagelsesrisikoen, samt lave forventninger til hårdheden af straffen, havde en væsentlig betydning for om informanterne blev involveret i muldyrsaktiviteter. Disse fund understøttes ligeledes af forskning som finder at deltagere i et Hollandsk studie, undervurderer de faktiske strafferetlige konsekvenser af at agere muldyr, samt at de undervurderer deres opfattelse af sandsynligheden for at blive fanget af bankerne eller lovhåndhævere (Bekkers, Houten, Spithoven & Leukfeldt, 2023 s. 12). Specialet har endvidere fundet at informanterne benyttede sig af neutraliseringsteknikkerne, afvisning af ansvar, appel til højere loyalitet og afvisning af skadeslidelse, til at neutralisere deres lovovertrædelse. Dette fund er også fundet i det tidligere refereret Hollandske studie som påpeger at muldyr benytter sig af neutraliseringsteknikker til at justificere eller forsvare deres ulovlige aktiviteter, hvilket kan fastholde deres syn på sådanne lovovertrædelser. Eksempler fra studiet indebærer, at muldyr afviser at have ansvaret, og i stedet påkalder at være uvidende omkring at have gjort noget forkert. Studiet finder desuden at nogle muldyr benytter sig af afvisning af ofret (Bekkers, Houten, Spithoven & Leukfeldt, 2023 s. 4), hvilket dette speciale dog ikke har fundet. Dette kan skyldes at informanterne i dette speciale har benyttet sig af uvidenhed omkring tilstedeværelsen af et offer som neutraliserende strategi, og dermed ikke kan afvise ofret i samme ombæring.

Sammenfattende er der flere samstemmende fund mellem specialets og international forskning. Dermed kan specialet bidrage til at understøtte den aktuelle forskning, og det er muligt i højere grad at generalisere på specialets fund.

6. Konklusion

Dette afsnit vil præsentere specialets samlede konklusion. Ud fra specialet fremkommer det at muldrysaktivitet er en udfordring på international og national plan, som på grund af muldrys vigtige rolle i det kriminelle økonomiske netværk, kræver et fokus. Derfor har jeg i dette speciale undersøgt rekrutteringen af danske vidende muldrys med problemformuleringen; Hvilke operative metoder benytter kriminelle sig af, når de skal rekruttere et muldrys samt hvilke sociale, psykologiske og økonomiske faktorer bidrager til et muldrys involvering? Problemformuleringen er undersøgt med udgangspunkt i en række ekspertinterviews og interviews med informanter som er dømt efter §290a, samt opdagelser via lurking på de sociale medier. Konklusionen understøttes endvidere af den internationale forskning, som er beskrevet i diskussionsafsnittet. På baggrund af specialet kan det konkluderes, at rekrutteringen af muldrys er et resultat af komplekse samspil mellem individuelle motiver, sociale påvirkninger og strukturelle faktorer såsom rutineprægede aktiviteter. Specialet fokuserer på rekrutteringsprocessen og identificerer de vigtigste elementer, herunder en recruiter, et potentielt muldrys og fraværet af egnede beskyttere. Potentielle muldrys rutineprægede aktiviteter, såsom skole, fritid og arbejde, samt strukturelle ændringer til et mere digitaliseret samfund, resulterer i at flere potentielle muldrys samles og potentialet for et møde med en recruiter kan opstå. Specialet har fokuseret på, at rekrutteringen kan forekomme både i fysiske netværk og på de sociale medier. Når en recruiter søger efter muldrys både på de sociale medier og i fysiske netværk, gøres det ofte med udgangspunkt i lovning om en økonomisk gevinst ved udlån af konti. Specialet bidrager endvidere med indsigt i de subjektive og sociale processer, når et individ bliver muldrys. Der er identificeret fire betydelige faktorer herunder, social påvirkning, økonomisk gevinst, fravær af afskrækkelse og uvidenhed. Økonomi spiller en væsentlig faktor når recruiter søger efter muldrys, og det viser sig at det også har stor betydning, når et individ rekrutteres, da muldrys ofte bliver tiltrukket af muligheden for økonomisk gevinst, og en luksuriøs livsstil. Dette sammenholdt med at mange muldrys ikke ser en stor strafferetlig- eller opdagelsesrisiko i at agere muldrys, og ej heller forventer konsekvenser hverken socialt eller økonomisk kan påvirke beslutningen om at agere muldrys. Det er ligeledes fundet at social på-

virkning har en betydning, og at såfremt den primære omgangskreds udtrykker positive holdninger til at være muldyr og undlader at tale om risikoen, kan dette påvirke individets tilbøjelighed til at blive muldyr. Der er også identificeret fravær af afskrækkelse ved at blive set som et muldyr, idet kriminalitetsformen, muldyrsgerningen, ikke for informanterne er forbundet med kategorien kriminel, og de dertilhørende negative definitioner. Dette kan skyldes en bagatellisering af deres handlinger, og manglende negative definitioner ved at agere muldyr. Den sidste identificerede faktor var uvidenhed, hvor informanterne påråber sig uvidenhed for at slippe for moralske kvaler, samt en måde at forsøge at slippe for straf. Et kriminalpræventivt tiltag for at imødegå disse faktorer, og forsøge at reducere tilkomsten af muldyr, er blandt andet ved hjælp af at forøge sværhedsgraden ved at agere muldyr samt ved hjælp af oplysning på flere parameter heriblandt, personificering af et muligt offer, risiko for et økonomisk tab ved straf samt at der er en høj opdagelsesrisiko grundet personlige oplysninger på muldyrets konti. De kriminalpræventive tiltag kan muligvis resultere i en forskydningseffekt på de individer som er påvirkelige overfor gruppementaliteten om at involvering i muldyrsaktivitet er afskrækkende og moralsk dårligt i form af stimuleringen af samvittighedsfølelsen.

Afslutningsvis er det vigtigt at påpege de metodiske forbehold heriblandt at specialets konklusion er baseret på begrænset datamateriale ud fra informanternes udtalelser og deres subjektive holdninger og oplevelser med, eller som, muldyr, og kan ikke generaliseres til at dække alle aspekter af rekruttering af muldyr, dog kan de fleste af specialets fund understøttes med anden forskning som nævnt i diskussionen. Der vil dog være behov for yderligere forskning og et bredere datagrundlag for at kunne generalisere yderligere. Specialet kan dermed kontekstualiseres og ses som bidrag til den allerede eksisterende forskning omkring rekruttering af muldyr.

7. Perspektivering - Muldyrsaktivitet, det nye sort?

I dette afsnit vil jeg perspektivere specialets fund vedrørende muldyrsaktivitet til den mere kendte kriminalitetsform, skatteunddragelse, også kaldet sort arbejde, med fokus på deres ligheder. Sort arbejde betegner når for eksempel en håndværker undlader at betale skat af en betaling, han får fra et udført arbejde, hvor håndværkeren, efter aftale med modtageren, har udeladt moms, og undladt at indberette til SKAT. Håndværkeren får flere penge til sig selv uden om skat, og modtageren får del i gevinsten ved at betale mindre end hvis der skulle betales skat og moms af regningen. Begge parter er fuldt bevidste om, at de snyder SKAT for at

hente samfundets del af regningen hjem i form af skat og moms (Bentsen, Hansen, Jensen, Claus & Skov, 2018, s. 13). En mindre kendt form for sort arbejde er den der omhandler vennetjenester. Udveksling af gensidige vennetjenester, i et vist omfang, gælder også som værende sort arbejde. Dette kan for eksempel være hvis to naboer hjælper hinanden med at bygge hinandens garage eller tilbygning, der kan skattevæsenet senere indkræve skat af værdien af det udførte arbejde de hver især har lavet for hinanden (Bentsen, et al. 2018, s. 14). Modsat muldrysaktivitet, som der fortsat er mange der ikke kender til, har stort set alle borgere en vis relation til sort arbejde, idet man enten kender nogen som har købt eller arbejdet sort, eller man har selv været udbyder eller køber af sort arbejde (Bentsen, et al. 2018, s. 15), og det er dermed en mere kendt form for kriminalitet end muldrysaktivitet. Fælles for sort arbejde og muldrysaktivitet er først og fremmest at det er det økonomiske aspekt som er bærende for at individer overvejer at indgå i aktiviteten. Der er altså ved begge lovovertrædelser forventninger om en økonomisk gevinst som følge af handlingen. Specialet konkluderer at ved muldrysaktivitet er der for de involverede fravær af afskrækkelse, idet der er en tendens til at der ikke forventes at være stor opdagelsesrisiko. Det samme fravær af afskrækkelse kan identificeres ved sort arbejde. Da sort arbejde foregår mellem to vidende parter, hvor der er en gensidig aftale om at fortie det sorte arbejde, er der ikke mange muligheder for opdagelse fra lovhåndhævere, såfremt den økonomiske gevinst holdes ude af det ordinære betalingssystem. En anden lighed mellem specialets fund om muldrysaktivitet, og sort arbejde, er fraværet af et synligt offer. Specialets informanter undlod at få viden omkring hvor de ulovligt erhvervede penge stammede fra og derved kunne de fastholde uvidenhed om offeret. I relation til dette er der også et usynligt offer, når der udøves sort arbejde. Ved sort arbejde er det det danske samfund, som mister en del af gevinsten, og der er dermed ikke et personificeret offer, som kan tale til lovovertrædernes samvittighed. Et andet sammenfald er at informanterne i specialet ikke så sig selv som værende kriminelle på trods af at være strafferetligt dømt efter §290a. En undersøgelse fra rockwoolfonden i 2017 estimerer at næsten hver femte dansker har arbejdet sort på den ene eller anden måde (Bentsen, et al. 2018, s. 37). En tolkning ud fra dette tal er, at hver femte dansker formentlig heller ikke anser sig selv som værende en kriminel gerningsmand, hvorfor sort arbejde, ligesom muldrysaktivitet bliver bagatelliseret. Ligesom specialets informanter ikke oplevede at der var negative associationer til muldrysaktivitet i deres sociale omgangskreds, kan det samme være gældende for sort arbejde, hvor det er registreret at hver 5. dansker har været involveret i sort arbejde, og dermed kan det antages at der er en vis grad af social accept, i nogle grupper, i forhold til sort arbejde.

Sammenfattende kan der altså identificeres flere ligheder mellem sort arbejde og specialets fund i forhold til muldyrsaktivitet. Perspektivering kan bidrage med at give velkendte perspektiver til at øge forståelsen af informanternes perception og neutralisering af deres involvering i muldyrsgeringen.

8. Litteraturliste

Akers (2018) A Social Learning Theory of Crime I; *Criminological Theory: Past to present*. Cullen, F., Agnew, R., & Wilcox, P. Oxford University Press

Andersen, L., B., Binderkrantz, A., S., & Hansen, K., M. (2020). Forskningsdesign. I: Andersen, L. B., Hansen, K. M. & Klemmensen, R. (red.) *Metoder i Statskundskab* (s.69-95).3. udg. København: Hans Reitzels Forlag.

Antoft, R. & Salomonsen, H.H. (2007). Det kvalitative casestudium – introduktion til en forskningsstrategi. I Antoft, R. et al. (red.), *Håndværk og horisonter – tradition og nytænkning i kvalitativ metode*. Odense: Syddansk Universitetsforlag (side 29-57)

Bekkers, L., Moneva, A. & Leukfeldt, E.R. Understanding cybercrime involvement: a quasi-experiment on engagement with money mule recruitment ads on Instagram. *J Exp Criminol* (2022). <https://doi.org/10.1007/s11292-022-09537-7>

Bekkers. L. & Leukfeldt, E. R. (2022): Recruiting money mules on instagram: a qualitative examination of the online involvement mechanisms of cybercrime, *Deviant Behavior*, DOI: 10.1080/01639625.2022.2073298

Bekkers, L., Van Houten, Y., Spithoven, R., & Leukfeldt, E. R. (2023). Money Mules and Cybercrime Involvement Mechanisms: Exploring the Experiences and Perceptions of Young People in the Netherlands. *Deviant Behavior*, 1–18. <https://doi.org/10.1080/01639625.2023.2196365>

Bengtsson, Tea Torbenfeldt & Mølholt, Anne-Kirstine (2020). Anonymisering i kvalitative undersøgelser I: Petersen, Kirsten Elisa. *Forskning med børn og unge: etik og etiske dilemmaer*. København: Hans Reitzels forlag.

Bjørnholt, B. & Jakobsen, M.L. (2020). 8. Kvalitativ analyse: kodning. I K. M. Hansen & L. B. A. S. W. Hansen (red.), *Ibogen Metoder i statskundskab* (3. udg.). Hans Reitzel. <https://metoderistatskundskab-3udg.digi.hansreitzel.dk/?id=141>

Cohen, E. L. and Felson, M. (1979/2018). Routine Activity Theory. In Cullen, F., Agnew R. & Wilcox R. (Eds.), *Criminological Theory: Past to Present* (pp. 402–412). New York:

David P. Farrington & Darrick Jolliffe (2017) Special issue on systematic reviews in criminology. *Aggression and Violent Behavior*. Vol. 33: 1–3 [Downloades via AUB](#).

Det Kriminalpræventive råd (2019). *Kriminalitet og etniske minoriteter*. Lokaliseret d. 15.05.2023, fra; [kriminalitet-og-etniske-minoriteter-pixi-080219.pdf \(dkr.dk\)](#)

Det Kriminalpræventive Råd (2022) *Muldyr og hvidvask af penge*. Lokaliseret d. 21.03.2023 på; [Muldyr og hvidvask af penge - Det Kriminalpræventive råd \(dkr.dk\)](#)

Det Kriminalpræventive Råd (2023) *Undervisningsmateriale om unge muldyr*. Lokaliseret 21.03.2023 på; [Undervisningsmateriale om unge muldyr - Det Kriminalpræventive råd \(dkr.dk\)](#)

David P. Farrington & Darrick Jolliffe (2017) Special issue on systematic reviews in criminology. *Aggression and Violent Behavior*. Vol. 33: 1–3 [Downloades via AUB](#).

Friedrich Schneider & Ursula Windischbauer (2008) Money laundering; Some facts. i *European journal of law and economics*, Vol.26 (3), p.387-404. Springer Science+Business Media. DOI 10.1007/s10657-008-9070-x

Gitte Sommer Harrits, S., G., Pedersen, S., C., Halkier, B., & Møller., M., A., (2020) *Indsamling af interviewdata. I; iBogsudgave Metoder i statskundskab.*, red; Hansen, M., K., Andersen, B., L., & Hansen, W., S., 3. udgave. København; Hans Reitzels Forlag,

Haelterman, H. (2016). *Crimes as Scripts*. I Haelterman, H., *Crime Script Analysis - Preventing Crime Against Business*. Lokaliseret d. 10.05.2023 på: [https://link.springer-com.zorac.aub.aau.dk/content/pdf/10.1057/978-1-137-54613-5.pdf](https://link.springer.com.zorac.aub.aau.dk/content/pdf/10.1057/978-1-137-54613-5.pdf)

Hansen, K., & Bislev, A., (2013). *Kriminalitetsbilledet i Danmark og Internationalt*. I *Kriminologi - en Introduktion*; Sørensen, A., Jacobsen, M., H (s. 41-59). Hans Reitzels forlag.

Hine, C. (2011). *Virtual Ethnography: Modes, Varieties, Affordances*. In *The SAGE Handbook of Online Research Methods* (pp. 257–270).

Jacobsen, J., H., and Jensen, S., Q. (2013). *Subkulturelle, interaktionistiske og kritiske retninger i kriminologisk teori I: Kriminologi - en introduktion*; Hans Reitzels forlag.

John Braithwaite (1985) White Collar Crime. I: Annual Review of Sociology, 1985, Vol. 11 (1985), pp. 1-25. Hentet fra; [White Collar Crime \(aau.dk\)](#)

Jonas Mannov(2013) Forebyggelse af kriminalitet. I Jacobsen, H., M., & Sørensen, A.S.,(red.), *Kriminologi - en introduktion*. Hanz reitzels forlag (s. 275-288)

Kim Møller. (2013). Rational choice I: Red; Jacobsen., H., M., & Sørensen, A., *Kriminologi - en Introduktion*. Hans Reitzels forlag.

Kristian Hedeager Bentsen, Lise Lam Hansen, Bent Jensen, Claus Larsen og Peer Ebbesen Skov (2018) *Aktiviteter uden for det formelle arbejdsmarked: Sort arbejde, gør det selv-arbejde og deleøkonomi*. Odense: Syddansk Universitetsforlag

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Interview - introduktion til et håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag.

Landsdækkende Center For It-relateret Økonomisk Kriminalitet (LCIK) (2019) *Unge muldyr - Profileret af 12-25-Årige muldyr i danmark*.

Loggen, J. & Leukfeldt, R. (2022) *Unraveling the crime scripts of phishing networks: an analysis of 45 court cases in the Netherlands*, DOI: 10.1007/s12117-022-09448-z

Luuk Bekkers, Ynze Van Houten, Remco Spithoven & Eric Rutger Leukfeldt (2023) *Money Mules and Cybercrime Involvement Mechanisms: Exploring the Experiences and Perceptions of Young People in the Netherlands*, *Deviant Behavior*, DOI: 10.1080/01639625.2023.2196365

Pedersen, Kaare (1999/2013/2015): ”Problemstilling og problemformulering”. I Poul B. Olsen & Kaare Pedersen (red.): *Problemorienteret projektarbejde - en værktøjsbog*. Roskilde Universitetsforlag.

Raza, S., M., Zhan, Q., & Rubab, S., (2020) Roles of money mules. I; *Journal of Financial Crime* Vol. 27 No. 3, pp. 911-931: DOI 10.1108/JFC-02-2020-0028

Riis, O. (2018). Kvalitet i kvalitative studier. I: Jacobsen, M. H. & Jensen, S. Q. (red.), *Kvalitative udfordringer*. København: Hans Reitzels Forlag.

Simpson, Sally S & Weisburd, David (2009) *The Criminology of white collar crime*. Springer Science+Business Media

Svend Brinkmann (2015). Etik i en kvalitativ verden. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.), *Kvalitative metoder*. København: Hans Reitzels Forlag.

Svend Brinkmann (2015). Kvalitet i kvalitative studier. I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.), *Kvalitative metoder*. København: Hans Reitzels

Sykes, M., G., & Matza, D., (2018): Techniques of Neutralization, in Cullen, F., Agnew R. & Wilcox R. *Criminological Theory: Past to Present*. New York: Oxford University Press

Thomas Elholm (2013). Straffesystemet og strafferetten I: *Kriminologi - en introduktion*; Hans Reitzels forlag.

Trine Baumbach & Thomas Elholm (2021) *Udvalgte delikter i straffeloven - en kort introduktion*. København K: Djøf forlag

Websider;

AAU (u.å.). Den studerendes FAQ: Persondata. Hentet d. 26.04.2023 fra: <https://aaudk.sharepoint.com/sites/persondatastuderende/SitePages/Den%20studerendes%20FAQ.aspx>

Anklagemyndigheden(2023) Hvidvask og terrorfinansiering. Lokaliseret d. 15. marts 2023 på; [Hvidvask og terrorfinansiering | Anklagemyndigheden](#)

Europol (2021) Money Muling. Lokaliseret d. 16. marts 2023 på; [Money Muling | Europol \(europa.eu\)](#)

Europol (2022), 2 469 money mules arrested in worldwide crackdown against money laundering. Lokaliseret d. 16. marts 2023 på; [2 469 money mules arrested in worldwide crackdown against money laundering | Europol \(europa.eu\)](#)

Finanstilsynet (2023) Ofte stillede spørgsmål på hvidvaskområdet. Lokaliseret d. 03.05.2023, fra; [Hvidvask QA \(finanstilsynet.dk\)](#)

Hvidvasksekretariatet (2023) *Den Nationale Risikovurdering af Hvidvask*. Lokaliseret d. 15. februar 2023 på; https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/inline-files/risikovurdering_webtilg%C3%A6ngelig_v1.0_0.pdf

Justitsministeriet (2018). LF 147, Forslag til lov om ændring af straffeloven.

(Selvstændig bestemmelse om hvidvask). Hentet fra: Forslag til Lov om ændring af straffeloven (Selvstændig bestemmelse om hvidvask) (retsinformation.dk)

Kulturministeriet (2021) Mediernes udvikling i Danmark; Internetbrug og sociale medier. Lokaliseret d. 06.05.2023 fra; Rapportering om mediernes udvikling i Danmark: Internetbrug og sociale medier 2021 (kum.dk)

*National enhed for Særlig Kriminalitet (2023) *Stor landsdækkende politiaktion mod muldyr og hvidvask*. Lokaliseret d. 1. februar 2023 på; <https://politi.dk/national-enhed-for-saerlig-kriminalitet/nyhedsliste/stor-landsdaekkende-politiaktion-mod-muldyr-og-hvidvask/2023/01/05>

Politi (u.å). Organisationen. Lokaliseret d. 4.4.2023. fra; Organisationen | Virksomheden | Politi

Lovgivning

Straffeloven (2022). Bekendtgørelse af straffeloven, LBK nr 1360 af 28/09/2022. Hentet fra: Straffeloven (retsinformation.dk)